

Czyńcie dobro; szukajcie sprawiedliwości

(por. Iz 1,17)

**Materiały na
TYDZIEŃ MODLITW
O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN
i cały rok 2023**

Warszawa 2022

© Copyright by

Rada ds. Ekumenizmu
Konferencji Episkopatu Polski
i
Polska Rada Ekumeniczna

Teksty Pisma Świętego:

Biblia Ekumeniczna

*to jest Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu z księgami deuterokanonicznymi.
Przekład z języków oryginalnych.*

© Towarzystwo Biblijne, wyd. I, Warszawa 2017

ISSN 0208-9424

Redakcja:

*Andrzej Gontarek
Sławomir Pawłowski
Edward Puślecki
Doroteusz Sawicki
Kalina Wojciechowska*

Przygotowanie do druku:
Sławomir Pawłowski

WPROWADZENIE

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego

W poszukiwaniu jedności: na przestrzeni roku

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan trwa od 18 do 25 stycznia. Termin ten został zaproponowany w 1908 r. przez pioniera ruchu ekumenicznego, Paula Wattsona z USA, aby obejmował czas między dniem wspominającym św. Piotra, a dniem upamiętniającym nawrócenie św. Pawła. Na półkuli południowej, gdzie w styczniu zwykle trwają wakacje, Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan jest zazwyczaj obchodzony w innym terminie, np. w okresie obejmującym święto Pięćdziesiątnicy (propozycja ruchu „Wiara i Ustrój” z 1926 r.), co również zyskuje rangę symbolu.

Pamiętając o potrzebie elastyczności, zachęcamy Kościoły, by korzystały z tych materiałów przez cały rok, by ukazać, jaki poziom wspólnoty został już osiągnięty, ale też, by nie ustawać w modlitwie o pełnię jedności, co jest wolą Chrystusa.

Dostosowanie tekstu

Ten materiał został przygotowany z założeniem, że w miarę możliwości będzie on dostosowywany do użytku w lokalnych okolicznościach. Należy wziąć pod uwagę miejscową praktykę liturgiczną oraz cały kontekst społeczny i kulturowy. Ideałem byłoby, gdyby taka adaptacja odbywała się we współpracy z różnymi Kościołami. W niektórych

miejscach powstały już struktury ekumeniczne do adaptacji materiału; w innych, mamy nadzieję, konieczność jego adaptacji będzie bodźcem do tworzenia takich struktur.

Wspólnotowo i indywidualnie

Choć wspólnotowa modlitwa o jedność chrześcijan ma charakter uprzywilejowany, to jednak chrześcijanin powinien także modlić się do Ojca, „który widzi w ukryciu” (por. Mt 6,6). Materiały mogą służyć także tym, którzy chcieliby oddać się osobistej modlitwie w intencji jedności chrześcijan. Warto mieć przy tym świadomość, że wszyscy modlący się o większą widzialną jedność Kościoła – nawet gdy modlą się indywidualnie – tworzą wspólnotę.

Przygotowanie materiałów

Teksty zostały ostatecznie opracowane i zatwierdzone przez członków Międzynarodowego Komitetu mianowanego przez Komisję Wiary i Porządku Publicznego Światowej Rady Kościołów oraz papieską Dykasterię ds. Popierania Jedności Chrześcijan.

Po raz dwudziesty szósty polską wersję materiałów przygotował ekumeniczny zespół redakcyjny powołany przez Komisję ds. Dialogu między Polską Radą Ekumeniczną a Konferencją Episkopatu Polski. Do zespołu redakcyjnego należą obecnie:

Bp dr Edward Puślecki	Honorowy Zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Methodystycznego w RP, Warszawa
Dr hab. Kalina Wojciechowska	Kościół Ewangelicko-Augsburski w RP, Warszawa
Ks. dr Doroteusz Sawicki	Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Warszawa
Ks. inf. dr Andrzej Gontarek	Kościół Polskokatolicki w RP, Lublin
Ks. dr hab. Sławomir Pawłowski SAC	Kościół Rzymskokatolicki, Lublin

2. Tekst biblijny

(Iz 1,12-18)

1.¹² Gdy przychodzicie, aby pokazać się przede Mną, czy ktoś żąda od was, abyście wydeptywali Moje dziedzińce? ¹³ Prześcieńcie składać bezwartościowe ofiary! Kadzidło jest dla Mnie czymś wstrętnym, obchody nowiu i szabatu, zwoływanie zgromadzenia – nie mogę znieść nieprawości i zgromadzeń. ¹⁴ Nienawidzę waszych nowiów i uroczystych zgromadzeń; są one dla Mnie ciężarem, sprzykrzyło Mi się je znosić. ¹⁵ Jeśli wyciągniecie ręce, to odwrócę od was oczy, nawet jeśli pomnożycie modlitwy, to ich nie wysłucham. Wasze ręce są pełne krwi. ¹⁶ Obmyjcie się, oczyśćcie, usuńcie zło waszych czynów sprzed Moich oczu, przestańcie czynić zło! ¹⁷ Uczcie się postępować dobrze, szukajcie sprawiedliwości, pomagajcie uciśnionemu, dbajcie o prawa sieroty, brońcie wdowy! ¹⁸ Chodźcie, rozsądźmy! – mówią PAN: Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, to staną się białe jak śnieg, choćby były czerwone jak purpura, to staną się jak wełna.

3. Wprowadzenie w tematykę roku 2023

Czyńcie dobro; szukajcie sprawiedliwości

(por. Iz 1,17)

Wprowadzenie

Izajasz żył i prorokował w Królestwie Judzkim w VIII wieku przed Chrystusem, był współczesny Amosowi, Micheaszowi i Ozeaszowi. Było to pod koniec okresu wielkiego sukcesu gospodarczego i stabilności politycznej Izraela i Judy. Był to jednak również czas, w którym w obu królestwach szerzyła się niesprawiedliwość i wyzysk.

W tym okresie nastąpił rozkwit religii jako rytualnego i formalnego wyrazu wiary w Boga, skoncentrowanego na świątynnych darach i ofiarach. Obrzędom przewodniczyli kapłani, którzy byli także beneficjentami hojności bogatych i wpływowych ludzi. Ze względu na fizyczną

bliskość i wzajemne powiązania pałacu królewskiego i świątyni władza i wpływy skupiały się prawie wyłącznie w rękach króla i kapłanów, którzy rzadko stawali w obronie cierpiących ucisk i niesprawiedliwość. Zgodnie z ówczesnym światopoglądem bogaci i ci, którzy składali liczne ofiary, byli postrzegani jako dobrzy i pobłogosławieni przez Boga, podczas gdy biedni i ci, którzy nie mogli składać ofiar, uchodzili za niktzemnych i przeklętych przez Boga.

Izajasz próbował obudzić w ludziach świadomość tej sytuacji. W ówczesnej religijności widział ropiejącą ranę i świętokradztwo wobec Wszechmogącego. Jego prorocтва potępiały struktury polityczne, społeczne i religijne oraz hipokryzję składania ofiar przy jednoczesnym uciskaniu ubogich. Stanowczo wypowiadał się przeciwko skorumpowanym przywódcom i za pokrzywdzonymi, wskazując, że prawo i sprawiedliwość są jedynie w Bogu.

Grupa robocza powołana przez Radę Kościołów Minnesoty (USA) jako główny tekst Tygodnia Modlitw wybrała werset z pierwszego rozdziału księgi proroka Izajasza: „Uczcie się postępować dobrze, szukajcie sprawiedliwości, pomagajcie uciśnionemu, dbajcie o prawa sieroty, brońcie wdowy!” (1,17).

Izajasz nauczał, że Bóg wymaga prawości i sprawiedliwości od nas wszystkich, zawsze i we wszystkich sferach życia. Nasz dzisiejszy świat pod wieloma względami odzwierciedla wyzwania związane z podziałami, z którymi niegdyś mierzył się Izajasz. Sprawiedliwość, prawość i jedność wywodzą się z głębokiej miłości Boga do każdego z nas. Stanowią sedno tego, kim jest Bóg, a kim jest człowiek i jakich wzajemnych relacji od nas oczekuje. Obietnica Boga, że uczyni nową ludzkość „z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków” (Ap 7,9) wzywa nas do pokoju i jedności, których Bóg zawsze pragnął dla stworzenia.

Język proroka w odniesieniu do religijności tamtych czasów jest bardzo ostry: „Przestańcie składać bezwartościowe ofiary! Kadzidło jest dla Mnie czymś wstrętnym (...) Jeśli wyciągniecie ręce, to odwrócę od was oczy” (w. 13, 15). Po gorzkich słowach potępienia Izajasz podaje lekarstwo na niegodziwość, jakich dopuszczał się ówczesny lud. Poucza: „Obmyjcie

się, oczyścić, usunąć zło waszych czynów sprzed Moich oczu, przestańcie czynić zło!” (w. 16).

Dzisiaj separacja i ucisk objawiają się nadal, gdy jakaś grupa lub klasa jest uprzywilejowana w stosunku do innych. Grzech segregacji jest widoczny we wszelkich przekonaniach i praktykach, które wyróżniają lub wywyższają jedną „rasę”¹ ponad inne, jednym, w tym Kościołom, przynoszą niesprawiedliwe korzyści, a obciążają i wykluczają innych.

Podobnie jak ludzie potępiani przez biblijnych proroków, niektórzy chrześcijanie byli lub nadal są współwinni popierania lub utrwalania uprzedzeń i ucisku oraz sprzyjania podziałom. Historia pokazuje, że zamiast uznawać godność każdej istoty ludzkiej stworzonej na obraz i podobieństwo Boga, chrześcijanie zbyt często angażowali się w grzeszne struktury i zachowania, takie jak niewolnictwo, kolonizacja, segregacja i apartheid. Również we wspólnotach kościelnych chrześcijanie nie uznawali godności wszystkich ochrzczonych i umniejszali godność swoich braci i siostr w Chrystusie.

Pastor Martin Luther King jr powiedział: „Jedną z tragedii naszego narodu, jedną z haniebnych tragedii, jest to, że godzina 11.00 w niedzielę rano jest jedną z najbardziej dzielących godzin, jeśli nie najbardziej dzielącą godziną w chrześcijańskiej Ameryce”. Ta wypowiedź ukazuje związek między rozłamem wśród chrześcijan a rozłamem wewnątrz ludzkości. Wszelkie podziały mają swoje źródło w grzechu, to znaczy w postawach i działaniach, które są sprzeczne z jednością, jakiej Bóg pragnie dla całego swojego stworzenia.

Niestety, niewiele się zmieniło od czasów, gdy Martin Luther King wypowiedział te słowa. Godzina 11.00 – w wielu krajach najbardziej popularna pora niedzielnych nabożeństw – często nie jest wyrazem jedności chrześcijan, ale raczej podziałów na tle rasowym, społecznym i wyzna-

---

¹ Istnieje tylko jedna rasa – rasa ludzka. Musimy jednak przyznać, że mit rasy doprowadził do powstania rasizmu. Rasa nie jest tworem biologicznym; jest to kategoria społeczna, który dzieli ludzkość według cech fizycznych. I choć w różnych częściach świata termin ten może nie być stosowany, był jednak wykorzystywany jako narzędzie do skutecznego dzielenia i uciskania grup ludzi.

niowym. Jak głosił Izajasz, taka hipokryzja wśród ludzi wiary jest obrazą Boga: „Nawet jeśli pomnożycie modlitwy, to ich nie wysłucham. Wasze ręce są pełne krwi” (w. 15).

Czyńcie dobro

We fragmencie Pisma Świętego, wybranym na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w roku 2023 prorok Izajasz uczy nas, jak mamy leczyć te choroby.

Uczenie się czynienia dobra wymaga refleksji nad sobą. Tydzień Modlitw jest doskonałym czasem, aby chrześcijanie uznali, że podziały między Kościołami i wyznaniem są tym samym co podziały w szerszej rodzinie ludzkiej. Wspólna modlitwa o jedność chrześcijan pozwala zastanowić się nad tym, co nas łączy i przeciwstawić się uciskowi i podziałom wśród ludzi.

Prorok Micheasz wskazuje, że Bóg powiedział nam, co jest dobre i wymaga od nas: „abyśmy czynili sprawiedliwość, miłowali życzliwość i abyśmy postępowali pokornie z naszym Bogiem” (por. Mi 6,8). Postępować sprawiedliwie oznacza mieć szacunek dla wszystkich ludzi. Sprawiedliwość wymaga prawdziwie równego traktowania wszystkich, aby historyczny problem dyskryminacji ze względu na „rasę”, płeć, religię i status społeczno-ekonomiczny został rozwiązany. Pokorne chodzenie z Bogiem wymaga skruchy, zadośćuczynienia, a wreszcie pojednania. Bóg oczekuje, że zjednoczymy się w odpowiedzialności za sprawiedliwość dla wszystkich dzieci Bożych. Jedność chrześcijan powinna być znakiem i zapowiedzią pojednania całego stworzenia. Podział chrześcijan osłabia siłę tego znaku, służąc raczej umacnianiu innych podziałów niż przynosząc światu pokój i dobro, co jest misją Kościoła.

Szukajcie sprawiedliwości

Izajasz radzi mieszkańcom Judy, by szukali sprawiedliwości (w. 17), co jest potwierdzeniem istnienia w tym społeczeństwie niesprawiedliwości i ucisku. Wzywa lud, aby zmienił tę sytuację. Troska o sprawiedliwość wymaga, abyśmy stanęli twarzą w twarz z tymi, którzy wyrządzają innym zło. Nie jest to łatwe i czasami prowadzi do konfliktów. Ale Jezus zapew-

nia nas, że stawanie w obronie sprawiedliwości, nawet jeśli grozi to represjami, prowadzi do królestwa niebieskiego: „Błogosławieni, którzy cierpią prześladowanie dla sprawiedliwości, albowiem do nich należy królestwo niebieskie” (Mt 5,10). Kościoły w wielu częściach świata muszą przyznać, że dostosowywały się do norm społecznych i milczały lub aktywnie współuczestniczyły w czynieniu niesprawiedliwości i wprowadzaniu podziałów. Upředzenia rasowe były jedną z przyczyn podziału chrześcijan i rozrywały Ciało Chrystusa. Toksyczne ideologie, takie jak supremacja białych, wyrządziły wiele szkód, szczególnie w Ameryce Północnej i na ziemiach kolonizowanych przez wieki przez białych Europejczyków. Jako chrześcijanie musimy dążyć do eliminowania takich systemów ucisku i opowiadać się za sprawiedliwością.

Rok, w którym grupa redakcyjna z Minnesoty przygotowywała teksty na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, był pełen zła i zniszczeń spowodowanych uciskiem w różnych jego formach na całym świecie. W wielu regionach cierpienie to zostało spotęgowane przez pandemię wirusa Covid-19, która obnażyła nierówności społeczne, w tym nierówność w dostępie do opieki medycznej i pomocy ekonomicznej. Autor Księgi Koheleeta zdawał się mówić o aktualnych doświadczeniach: „Znowu spojrzałem na wszelki ucisk, który panuje pod słońcem. Oto łzy znękanych, których nie sposób pocieszyć. Wobec potęgi ciemności nie ma nikogo, kto podniósłby ich na duchu” (Koh 4, 1).

Ucisk jest szkodliwy dla całego rodzaju ludzkiego. Nie może być jedności bez sprawiedliwości. Modląc się o jedność, musimy przyznać, że wiele ludzi doświadczało różnych form przemocy i ucisku także ze strony chrześcijan oraz zdecydowanie podjąć pokutę za te grzechy. Możemy uczynić naszym własnym wołanie Izajasza: „obmyjcie się, oczyśćcie”, ponieważ „wasze ręce są pełne krwi” (Iz 1,15.16).

Pomagajcie uciśnionemu

Biblia mówi nam, że nie można oddzielić naszej relacji z Chrystusem od stosunku do całego ludu Bożego, a zwłaszcza do tych, których uważa się za „najmniejszych” (Mt 25,40). Nasze wzajemne relacje wymagają od

nas zaangażowania się w *mishpat*. To hebrajskie słowo oznacza sprawiedliwość naprawczą, wstawianie się za tymi, których głos nie został wysłuchany, burzenie struktur, które tworzą i podtrzymują niesprawiedliwość, a budowanie takich, które promują i zapewniają wszystkim sprawiedliwe traktowanie i należne im prawa. Praca ta musi wykraczać poza naszych przyjaciół, rodziny i zgromadzenia, obejmując całą ludzkość. Chrześcijanie są wezwani, by wyjść do świata i słuchać wołania tych wszystkich, którzy cierpią, by lepiej zrozumieć i odnieść się do ich cierpienia i traumy. Martin Luther King jr. powtarzał, że „zamieszki są językiem niewysłuchanych”. Protesty i niepokoje społeczne często pojawiają się właśnie dlatego, że głosy protestujących nie są wysłuchiwane. Jeśli Kościoły połączą swoje głosy z głosami uciśnionych, ich wołanie o sprawiedliwość i wyzwolenie będzie silniejsze.

Dbajcie o prawa sieroty, bróńcie wdowy

Wdowy i sieroty, obok obcych, zajmują w Biblii szczególne miejsce, jako przedstawiciele najbardziej bezbronnych członków społeczeństwa. W kontekście sukcesów gospodarczych, jakie odnosiło Królestwo Judy w czasach Izajasza, sytuacja sierot i wdów była rozpaczliwa, ponieważ pozbawione były ochrony i prawa do posiadania ziemi, a więc możliwości zapewnienia sobie utrzymania. Prorok wzywał wspólnotę, która cieszyła się z dobrobytu, aby nie zaniedbywała obrony i opieki nad najuboższymi i najbardziej bezbronnymi. To prorocze wezwanie odbija się echem w naszych czasach, gdy zastanawiamy się: kim są najbardziej bezbronni ludzie w naszym społeczeństwie? Czyje głosy nie są słyszane w naszych wspólnotach? Kto i dlaczego nie jest reprezentowany przy stole? Których Kościołów i wspólnot brakuje w naszych dialogach, naszych wspólnych działaniach i naszej modlitwie o jedność chrześcijan? Co zrobimy z tymi nieobecnymi w czasie naszej wspólnej modlitwy w tym Tygodniu Modlitw?

Wnioski

Izajasz wezwał lud Boży swoich czasów, aby uczył się wspólnie czynić dobro, wspólnie szukać sprawiedliwości, wspólnie ratować uciśnionych, wspólnie chronić sieroty i bronić wdowy. Wołanie proroka dotyczy także

nas, dzisiaj. Jak możemy realizować naszą chrześcijańską jedność, aby stawiać czoła złu i niesprawiedliwości naszych czasów? W jaki sposób możemy angażować się w dialog, pogłębiać świadomość, zrozumienie i poznanie doświadczeń drugiej osoby?

Te modlitwy i spotkania serc mają moc przemiany nas samych – indywidualnie i zbiorowo. Bądźmy otwarci na Bożą obecność we wszystkich naszych spotkaniach, starając się o przemianę, o demontaż systemów opresji i o uzdrowienie z grzechów. Razem zaangażujemy się w walkę o sprawiedliwość w naszym społeczeństwie. Wszyscy jesteśmy Chrystusowi.

4. Przygotowanie materiałów na 2023 rok

Temat Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan 2023 został wybrany, a materiały przygotowane, przez grupę chrześcijan w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej (USA) zwołaną przez Radę Kościołów Minnesoty.

Przez lata w stanie Minnesota nierówności rasowe były jednymi z największych w skali całego kraju. W 1862 r. w Minnesocie odbyła się największa masowa egzekucja w historii USA. W mieście Mankato, po tzw. Powstaniu Dakotów, dzień po Bożym Narodzeniu powieszono 38 członków rdzennej ludności Dakotów. Przygotowując się na śmierć, 38 osób odśpiewało hymn *Wakantanka taku nitawa (Liczne i wielkie, Boże, są Twoje dzieła)*, którego tekst jest włączony do nabożeństwa. Różne formy uprzywilejowania białych i dyskryminacji kolorowych utrzymywały się w Minnesocie aż do XXI w. Trudno sobie wyobrazić, że dopiero w 2020 r. doszło do sprawiedliwego procesu i pierwszego w dziejach stanu wyroku skazującego białego policjanta z Minneapolis – Dereka Chauvina na 22,5 roku więzienia za zabójstwo Afroamerykanina George'a Floyda.

Nierówne i złe traktowanie społeczności kolorowych w Stanach Zjednoczonych na równi z podkreślaniem różnic doktrynalnych przyczyniło się do powstania i umacniania rozłamów w relacjach między społecznościami i Kościołami. Dlatego też teologiczne prace prowadzone przez Komisję „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów tradycyjnie starają

się łączyć poszukiwanie jedności Kościołów z dążeniem do przewyciężenia podziałów społecznych. Rada Kościołów Minnesoty, już wcześniej zaangażowana w rozwiązywanie problemów związanych z historycznymi uprzedzeniami rasowymi, zwołała grupę roboczą, która opracowała czytania z Pisma Świętego, tematykę, muzykę i nabożeństwa na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w 2023 roku.

Grupa robocza składała się z przedstawicieli duchowieństwa różnych generacji i świeckich liderów z Minnesoty. Członkowie tej grupy reprezentowali wiele różnych wspólnot kulturowych i duchowych, włączając w to wspólnoty rdzenne i afroamerykańskie, które wciąż doświadczają różnych form przemocy. Członkami grupy redakcyjnej byli mężczyźni, kobiety, matki, ojcowie, kaznodzieje i uzdrowiciele, reprezentanci różnych form kultu i ekspresji duchowej praktykowanych zarówno wśród rdzennych mieszkańców Stanów Zjednoczonych, jak i w społecznościach emigrantów. Swoich przedstawicieli miały środowiska miejskie i podmiejskie. Ta różnorodność pozwoliła na głęboką refleksję i solidarność w wielu sferach.

Członkowie grupy redakcyjnej z Minnesoty mają nadzieję, że ich osobiste doświadczenia posłużą za świadectwo przewyciężania uprzedzeń i współpracy bardzo różnorodnych pod każdym względem społeczności. Przygotowane materiały odzwierciedlają tęsknotę za tym, byśmy jako chrześcijanie wcielali w życie Boży dar jedności, wykorzeniali podziały, które nie pozwalają nam zrozumieć i doświadczyć faktu, że wszyscy jesteśmy Chrystusowi.

Członkowie Zespołu Międzynarodowego

O. Martin Browne, OSB	Opactwo Glenstal (Irlandia)
Anne-Noëlle Clément	Unité Chrétienne (Francja)
Ks. Anthony Currer	Dykasteria ds. Popierania Jedności Chrześcijan
Dr Masiiwa R. Gunda	Kierownik Programu Przewyciężania Rasizmu, Dyskryminacji i Ksenofobii ŚRK

Ks. dr Odair Pedroso Mateus	Dyrektor Komisji Wiara i Ustrój ŚRK
O. James Puglisi, SA,	Bractwo Pojednania, Centro Pro Unione (Włochy/USA)
Ks. dr Mikie Roberts	Kierownik programowy ds. Życia Duchowego ŚRK
Ks. dr Jochen Wagner	Grupa Robocza Kościołów Chrześcijańskich w Niemczech

Uczestnicy z Rady Kościołów stanu Minnesota

Ks. dr DeWayne L. Davis	Zjednoczony Kościół Chrystusa (UCC), Plymouth, Minneapolis
Ks. Jia Starr Brown	Pierwszy Zbór Kościoła Przymierza (FCCM), Minneapolis
Ks. Anthony Galloway,	Afrykański Episkopalny Kościół Metodystyczny (AMEC), Duluth
Ks. Stacy L. Smith	Afrykański Episkopalny Kościół Metodystyczny (AMEC), Dystrykt St. Paul, Minneapolis
Leslie E. Redmond Esq.	Założycielka organizacji Don't Complain Activate i była prezes Krajowego Stowarzyszenia na rzecz Popierania Ludności Kolorowej w Minneapolis (MinneapolisNAACP)
Ks. dr Kelly Sherman Conroy	Kościół Luteranski (LC)
Ks. Jim Bear Jacobs	Rada Kościołów Minnesoty (MCC)
Ks. Antonio Machado	Ewangelicko-Luteranski Kościół Ameryki (ELCA)
Dr Cynthia Bailey Manns	Dyrektor Edukacji Dorosłych, Kościół Rzymskokatolicki
Ks. Curtiss DeYoung	Dyrektor Generalny Rady Kościołów Minnesoty
Ks. dr Amy Gohdes-Luhman	Kościół Morawski (MC), Waconia

5. Rada Kościołów Minnesoty

Rada Kościołów Minnesoty (Minnesota Council of Churches – MCC) jest organizacją o charakterze wyznaniowym. Dwadzieścia siedem wspólnot członkowskich wywodzi się z historycznych denominacji czarnych, głównego nurtu protestanckiego, zielonoświątkowego, Kościoła Pokoju i greckiego prawosławia, a także z Kościoła Prezbiteriańskiego Dakoty (rdzennych Amerykanów). Obecnie główny nacisk programowy położony jest na pomoc i posługę dla uchodźców, stosunki międzywyznaniowe oraz sprawiedliwość społeczną i rasową.

Utworzona w 1947 roku Rada Kościołów Minnesoty powstała w wyniku połączenia kilku organizacji ekumenicznych w stanie Minnesota. Chociaż reprezentuje ona większość protestancką, dopiero po kilku latach przystąpili do niej luteranie. Ekumeniczny zasięg rozszerzył się jeszcze bardziej, gdy do Rady dołączył Grecki Kościół Prawosławny. Kościół rzymskokatolicki nigdy nie był członkiem MCC, ale Rada utrzymuje bliskie relacje z Archidiecezją St. Paul i Minneapolis oraz innymi diecezjami w całym stanie Minnesota. MCC nawiązuje także kontakty ze środowiskami tzw. lewicy religijnej, zaangażowanych społecznie i politycznie postępowych chrześcijan (progressive evangelicals), którym bliska jest sprawiedliwość społeczna. W ciągu swojej historii MCC zbudowała silne więzi z innymi wspólnotami wyznaniowymi, w tym muzułmańską, żydowską, unitariańską, buddyjską i hinduistyczną.

Na początku swojego istnienia MCC stanowiła reprezentację białych Kościołów protestanckich, a wszystkie jej denominacje członkowskie były prowadzone przez białych i w przeważającej części były białe. Przez pierwsze pięćdziesiąt lat w służbie i partnerstwie MCC często pojawiały się kwestie rasizmu i zaangażowania w sprawy społeczności osób czarnych, rdzennych i kolorowych (Black, Indigenous, and Person of Colour – BIPOC). Plany i działania podejmowano we współpracy z rdzennie amerykańskimi wspólnotami chrześcijańskimi. W 1957 roku zorganizowano spotkanie z dr Martinem Lutherem Kingiem jr, a dyrektor wykonawczy MCC uczestniczył w pogrzebie Kinga w Atlancie w 1968 roku.

W połowie lat 90. współpraca Rady Kościołów Rejonu St. Paul (Paul Area Council of Churches) oraz Rada Kościołów Rejonu Greater Minneapolis (Greater Minneapolis Council of Churches) doprowadziła do wprowadzenia strategii antyrasistowskiej pod nazwą Antyrasistowska Inicjatywa Kościołów Minnesoty (Minnesota Churches Anti-Racism Initiative – MCARI). Przez ponad 15 lat ten antyrasistowski program i wnioski z jego realizacji służyły Kościołom, a później instytucjom edukacyjnym i agencjom non-profit.

W całej swojej historii MCC współpracowało z historycznymi czarnymi denominacjami i różnymi kongregacjami afroamerykańskimi. Do 2015 roku członkami MCC były: Afrykański Episkopalny Kościół Metodystyczny, Kościół Boga w Chrystusie, Narodowa Konwencja Baptystów USA i Światowa Kongregacja Zielonoświątkowa. W 2020 r. do MCC dołączył Kościół Prezbiteriański Dakoty (rdzennych Amerykanów) oraz denominacja osób różnego koloru skóry z przewagą czarnych – Wspólnota Świętych Kościołów Chrześcijańskich, co jeszcze bardziej zwiększyło różnorodność jej członków.

Nawet jeśli w skład Rady wchodziły historyczne czarne denominacje, jej kierownictwo i struktury pozostawały w przeważającej większości białe. Było to powodem do niepokoju dla kierownictwa Rady, która coraz pełniej angażowała się w działania na rzecz sprawiedliwości rasowej w społeczeństwie. Zdecydowano, że aby praca na rzecz sprawiedliwości rasowej była spójna, struktury MCC muszą to odzwierciedlać.

W 2018 roku MCC zdecydowała, że w najbliższej przyszłości zwierzchnicy czarnych denominacji będą pełnić funkcję przewodniczącego i wiceprzewodniczącego zarządu. Zapewniono też, że dziesięcioosobowy Komitet Wykonawczy MCC będzie w większości złożony z BIPOC.

W 2019 roku MCC utworzyła Komisję Wizji i Programu, której zadaniem było opracowanie wizji przyszłej pracy Rady. Ta dwudziestoosobowa grupa składała się z równej reprezentacji rdzennych Amerykanów, Afroamerykanów, Latynosów, Azjatów i białych. Większość jej członków stanowiły kobiety, większość też nie przekroczyła czterdziestego roku życia. Zadaniem grupy było zaproponowanie takiego programu dla

MCC, który wykraczałby poza czarno-białą binarność rasową i uwzględniał o wiele szerszą przynależność rasową.

W 2020 roku zarząd MCC zatwierdził zmianę w regulaminie gwarantującą BIPOC większość w zarządzie. W 2021 roku, po raz pierwszy w historii, w zarządzie MCC zasiadła większość BIPOC i większość kobiet.

Zmiany w strukturze zarządu MCC przełożyły się na większy nacisk na sprawiedliwość rasową w programach, wybór nowych pracowników i współpracę z organizacjami o podobnym zaangażowaniu. We wrześniu 2020 roku zarząd MCC zatwierdził Platformę Działania na rzecz Sprawiedliwości Rasowej, która skupiała się na dążeniu do większej równości rasowej w stanie Minnesota poprzez zainicjowanie procesu mówienia prawdy o rasizmie i inwestowania w naprawianie szkód wyrządzonych przez rasizm. W 2021 r. w MCC zatrudniono współdyktorów ds. sprawiedliwości rasowej, wywodzących się z czarnoskórych i rdzennych społeczności Minnesoty. Rozpoczęto rozmowy i budowano sojusze w celu pomyślnego wprowadzenia programu mówienia prawdy, edukacji i zadośćuczynienia, który ma trwać co najmniej dziesięć lat.

Proces ukazywania prawdy i zadośćuczynienia dotyczy historycznych krzywd wyrządzonych społecznościom rdzennych Amerykanów i Afroamerykanów w Minnesocie. Program realizowany jest we współpracy z liderami i społecznościami czarnych i rdzennych mieszkańców w całym stanie, na terenach wiejskich, w małych miastach, średnich miastach, na przedmieściach oraz w Minneapolis i St. Paul.

Trzypunktowa Platforma Działania MCC promuje:

1. *Mówienie prawdy*: MCC wzywa do mówienia prawdy, przyjmuje zgłoszenia o nieprawidłowościach, opowiada się za zadośćuczynieniem i domaga odpowiedzialności za zmiany. Mówienie prawdy obejmuje także wskazywanie na współudział grup wyznaniowych w niesprawiedliwości rasowej. Przyczynia się do zakwestionowania dominujących narracji, które umacniają supremację białych, i do ujawniania historii, które obnażają nierówności, tak aby mogła nastąpić transformacja. Dzielenie się prawdziwymi historiami ma być zainicjowane

w różnych kontekstach w kraju, w regionie, w miastach i miasteczkach. We współpracy ze wspólnotami plemiennymi i liderami czarnych społeczności kształtowane są nowe, równościowe narracje.

2. *Edukację*: Kościoły i wspólnoty zyskują dostęp do szkoleń antyrasistowskich, zdobywania kompetencji kulturowych, rozwoju przywództwa w oparciu o różnorodność, równość oraz integrację (Diversity, Equity, Inclusion – DEI) i tym podobne.
3. *Zadośćuczynienie* w społecznościach rdzennych i czarnych: Celem zadośćuczynienia jest naprawienie krzywd wyrządzonych przez rasizm. Proces zadośćuczynienia i prowadzenia sprawiedliwych działań ma być realizowany przez MCC w całym stanie Minnesota w instytucjach rządowych, biznesowych, akademickich i innych. W ścisłej współpracy z liderami czarnych i rdzennych społeczności MCC będzie budować koalicyjną i moralną siłę, by dochodzić, inicjować i egzekwować działania, które naprawią historyczne niesprawiedliwości i wprowadzą sprawiedliwość do obecnych struktur mających wpływ na społeczności BIPOC.

Część II

NABOŻEŃSTWO EKUMENICZNE

1. WSKAZÓWKI DLA PRZYGOTOWUJĄCYCH NABOŻEŃSTWO

Motyw rzeki/wody ma duże znaczenie kulturowe dla mieszkańców Minnesoty. Rzeka i woda oznaczały zarówno życie, jak i śmierć – ludobójstwo w różnych momentach historii tego regionu.

Woda ma także znaczenie teologiczne i liturgiczne. Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan na półkuli północnej obchodzony jest w styczniu, niedługo po tym, jak wiele tradycji upamiętnia Chrztost Pański. Symboliczne i teologiczne znaczenie ma również kamień. Rzucony w kogoś może zabić, ale używa się go także do zaznaczenia jakiegoś ważnego miejsca, upamiętnienia wydarzenia lub do budowania. My sami jesteśmy żywymi kamieniami budującymi duchowy dom – Kościół (1 P 2,4).

Związek między kamieniem i wodą u rdzennych mieszkańców Minnesoty dotyczy wartości życia. Woda jest życiem, a kamienie reprezentują świętość ziemi, po której przeszło wiele pokoleń. Podczas nabożeństwa użyte zostaną te dwa symbole: **woda**, która oznacza nasz chrztost, oraz **kamień**, który odnosi się do naszej historii.

Po powitaniu zgromadzonych nastąpi akt wyznania grzechów. Wykorzystamy w nim główny tekst Tygodnia Modlitw (Iz 1,12-18). Podczas czytania wersetów 16 i 17 przewodniczący wleje dzbanek wody do chrzcielnicy lub misy. Czynność ta powinna być wykonana powoli, a odgłos wlewanej wody słyszalny, aby zgromadzeni mogli rozważać znaczenie tego, co jest mówione i symbolicznie przywoływane. Po wyznaniu grzechów nastąpi modlitwa wstępna, hymn i Liturgia Słowa.

Homilia lub kazanie, oparte na tekście z Księgi Izajasza, powinno łączyć kwestie jedności chrześcijan i przewycięzania niesprawiedliwości, zarówno indywidualnej, jak i społecznej czy instytucjonalnej. Segregacja i marginalizacja ludzi ze względu na ich pochodzenie, narodowość, kulturę czy język są przyczyną rozłamów w naszej chrześcijańskiej wspólnocie. Jedność chrześcijan musi być silna i widoczna, aby wskazywała, że wśród różnorodności tworzy ją ten sam Duch Święty, którego otrzymaliśmy na chrzcie.

Po homilii przewidziany został czas – ok. 15 minut – na złożenie kilku świadectw dotyczących przewycięzania niesprawiedliwości. Każda osoba mówiąca świadectwo trzyma w ręku kamień, który następnie umieści pod krzyżem lub pod świecą albo zanurzy w misie z wodą. Na zakończenie przewodniczący może zaprosić zgromadzonych do dalszego dzielenia się swoimi historiami już po nabożeństwie.

Proponowany porządek nabożeństwa można dostosować do lokalnych warunków i tradycji.

2. PORZĄDEK NABOŻEŃSTWA

P – Prowadzący

W – Wszyscy

L – Lektor

Wprowadzenie

Siostry i Bracia, gromadzimy się w imię Ojca, Syna i Ducha Świętego.

Przez wodę chrztu staliśmy się członkami Ciała Chrystusa, ale nasze grzechy spowodowały ból i wzajemne zranienia. Nie potrafiliśmy czynić dobra. Nie zabiegaliśmy o sprawiedliwość w obliczu ucisku ani nie słuchaliśmy Bożego polecenia, by troszczyć się o wdowy i sieroty (Iz 1, 17). Zastanówmy się nad naszymi działaniami i zaniechaniami i nauczmy

się czynić dobro i troszczyć o sprawiedliwość. Potrzebujemy Bożej łaski, aby przewyciężyć nasze podziały. Gromadzimy się na modlitwie jako chrześcijanie, aby – jak powiedział pastor Martin Luther King – „otworzyć nasze serca, abyśmy byli odważni w odnajdowaniu bogactwa zjednoczenia i skarbów różnorodności wśród nas. Modlimy się z wiarą”.

Hymn

Rada Kościołów Minnesoty proponuje tutaj powstały w 1842 r. hymn Dakoty „Liczne i wielkie, Boże, są Twoje dzieła” (Many and great, O God). Można go według uznania zaśpiewać, wyrecytować, rozważyć lub zastosować inną pieśń.

Hymn ten śpiewało trzydziestu ośmiu jeńców wojennych z plemienia Dakota, gdy prowadzono ich na egzekucję w Mankato, w stanie Minnesota, 26 grudnia 1862 roku. Pieśń została po raz pierwszy opublikowana w „Dakota Indian Hymnal” (1916) i jest prawdopodobnie jedynym hymnem rdzennych Amerykanów, który był śpiewany w Ameryce Północnej poza pierwotnym kręgiem Dakotów. Autor, Joseph Renville, był rdzennym mieszkańcem Dakoty.

1. Liczne i wielkie, Boże, są Twoje dzieła,
Stworzycielu ziemi i nieba.
Twoje ręce obsadziły niebiosa gwiazdami;
Twoje palce rozpostarły góry i równiny.
Oto na Twoje słowo powstały wody;
Głębokie morza posłuszne są Twojemu głosowi.
2. Zjednocz nas ze sobą, o Panie niebios.
Przyjdź do nas i zamieszka z nami;
Ty masz dar życia.
Pobłogosław nas życiem, które nie ma końca,
życiem wiecznym z Tobą.

Akt pokuty

- P** – Słowami proroka Izajasza (Iz 1,12-18) wyznajmy nasze grzechy.
L – „Gdy przychodzicie, by stanąć przede Mną, kto tego żądał od Was, żebyście wydeptywali me dziedzińce? Zaprzestańcie składania czczych ofiar! Obrzydłe mi jest wznoszenie dymu” (w. 12-13a).
W – Przebacz nam, Panie, kiedy brak pokory i pokuty.

Chwila milczenia

- L** – „Święta nowiu, szabaty oraz zwoływanie świętych zebrań – Nie mogę ścierpieć uroczystych zgromadzeń, gdy szerzy się nieprawość. Nienawidzę całą duszą waszych świąt nowiu i obchodów; stały Mi się ciężarem, sprzykrzyło Mi się je znosić!” (w. 13b-14).

- W** – Przebacz nam, Panie, fałszywą pobożność.

Chwila milczenia

- L** – „Gdy wyciągniecie ręce odwróć od was me oczy; choćbyście nawet mnożyli modlitwy, Ja nie wysłucham. Ręce wasze pełne są krwi” (w. 15).

- W** – Przebacz nam, Panie, niesprawiedliwość i pogardę.

Chwila milczenia

Podczas czytania kolejnego wezwania przewodniczący powoli wylewa wodę z dzbanka do chrzcielnicy lub misy.

- L** – „Obmyjcie się i oczyśćcie! Usuńcie zło czynów waszych sprzed moich oczu! Przestańcie czynić zło! Zaprawiajcie się w dobro! Troszczcie się o sprawiedliwość, wspomagajcie uciśnionego, oddajcie słusność sierocie, w obronie wdowy stawajcie!” (w. 16.17).

- W** – Obmytych wodą chrztu i pokuty pojednaj nas Panie z Tobą i bliźniemi.

Chwila milczenia

L – „Chodźcie i spór ze Mną wieǳcie! – mówi Pan. Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, jak śnieg wybieleją; choćby były czerwone jak purpura, staną się jak wełna” (w. 18).

P – Niech Bóg w swoim miłosierdziu uwolni cię od twoich grzechów, abyś mógł czynić sprawiedliwość, miłować dobro i pokornie kroczyć z twoim Bogiem.

Chwila milczenia

P – Niech Bóg wysłucha naszych modlitw, zmiłuje się nad nami i przebaczy nam nasze grzechy.

W – Bogu niech będą ǳięki.

Modlitwa

P – Boże, nasze serca są przepelnione wdzięcznością za łaskę Twojej obecności. Stajemy przed Tobą jako rodzina zjednoczona w pięknej różnorodności: niektórzy z nas mieszkają tu od pokoleń, niektórzy są migrantami lub uchodźcami, ale wszyscy stanowimy jedno Ciało Chrystusa.

Dzięki wodzie chrztu i łzom pokuty nasze grzechy zostają zmyte, a my uzdrowieni.

Panie, przypominaj nam, że jesteśmy jedną rodziną, zgromadzoną przez Twojego Ducha Świętego pośród Twojego stworzenia ku chwale Ojca. Tobie składamy ǳiękczynienie i uwielbienie.

W – Amen

Pieśń

CZYTANIE: Ef 2,13-22*Chrystus jest naszym pokojem***Czytanie z Listu świętego Pawła Apostoła do Efezjan**

Teraz zaś w Chrystusie Jezusie wy, którzy niegdyś byliście daleko, znaleźliście się blisko przez krew Chrystusa. On bowiem jest naszym pokojem. On, który w jedno połączył jednych i drugich, i zburzył w swoim ciele dzielący ich mur wrogości – Prawo przykazań w postanowieniach, które uznał za bezużyteczne, aby z obu stworzyć w sobie jednego nowego człowieka, wprowadzając pokój, i ponownie jednych i drugich pojednać z Bogiem w jednym ciele przez krzyż, w sobie samym zadając śmierć wrogości.

Swoim przyjściem ogłosił Dobrą Nowinę, pokój wam, którzy byliście daleko i tym, którzy byli blisko. Przez Niego bowiem zarówno jedni, jak i drudzy możemy przybliżyć się do Ojca w jednym Duchu.

Już więc nie jesteście obcymi i przybyszami, lecz współobywatelami świętych i domownikami Boga. Zostaliście wzniesieni na fundamenty apostołów i proroków, a kamieniem węgielnym jest Chrystus Jezus. Wszelka budowla w Nim zespolona wznosi się jako świątynia święta w Panu. W Nim i wy zostaliście włączeni we wspólne budowanie, by w Duchu stać się mieszkaniem Boga.

Oto słowo Boże**PSALM RESPONSOJNY:** Ps 42,2-5.9-12*Podtrzyma mnie Twoja prawica***Refren:** Zaufam Bogu i będę go sławił.

Jak łania pragnie wody ze strumieni,

tak moja dusza pragnie Ciebie, Boże.

Moja dusza tęskni za Bogiem, Bogiem żywym,

kiedy przyjdę i ujrzę oblicze Boga?

Refren: Zaufam Bogu i będę go sławił.

Łzy stały się moim pożywieniem we dnie i w nocy,
gdy cały dzień mnie pytają: Gdzie jest twój Bóg?
Moja dusza rozczuła się, gdy wspominam,
jak kroczyłem w tłumie, idąc do domu Bożego,
wśród głosów radości i dziękczynienia świątecznego orszaku.

Refren: Zaufam Bogu i będę go słaawił.

W dzień okazuje mi PAN swoją łaskę, a w nocy Mu śpiewam
i modlę się do Boga mojego życia.

Mówię do Boga: Opoko moja, dlaczego mnie zapomniałeś?

Czemu chodzę smutny, czemu wróg mnie gnębi?

Refren: Zaufam Bogu i będę go słaawił.

Obelgi moich wrogów kruszą mi kości,

gdy cały dzień mnie pytają: Gdzie jest twój Bóg?

Dlaczego się smuczysz, moja duszo, czemu się we mnie trwożysz?

Zaufaj Bogu, bo jeszcze będę Go słaawił.

On jest moim zbawieniem i Bogiem!

Refren: Zaufam Bogu i będę go słaawił.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Mt 25, 31-40

To, co uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych, mnie uczyniliście.

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Kiedy Syn Człowieczy przyjdzie w swojej chwale, a z Nim wszyscy aniołowie, wtedy zasiądzie na tronie swojej chwały i zgromadzą się przed Nim wszystkie narody, a On oddzieli jednych od drugich, jak pasterz oddziela owce od kozłów. Owce postawi po swojej prawej stronie, a kozły po lewej.

Wtedy Król powie do tych po prawej stronie: Zbliżcie się, błogosławieni Mojego Ojca, weźcie w posiadanie Królestwo, przygotowane wam od założenia świata. Ponieważ byłem głodny i daliście Mi jeść, byłem spragniony i daliście Mi pić, byłem tułaczem i przyjęliście Mnie, byłem nagi i ubraliście Mnie, byłem chory i odwiedziliście Mnie, byłem w więzieniu i przyszlście do Mnie.

Wówczas odpowiedzą sprawiedliwi: Panie, kiedy widzieliśmy Ciebie głodnego i nakarmiliśmy albo spragnionego i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Ciebie jako tułacza i przyjęliśmy albo nagiego i ubraliśmy? Kiedy widzieliśmy Cię chorego albo w więzieniu i przyszlśmy do Ciebie? Na to Król im odpowie: Zapewniam was, to, co uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych, Mnie uczyniliście.

Oto słowo Pańskie

Homilia/ kazanie

Pieśń

Świadectwa i kamienie

Rada Kościołów z Minnesoty proponuje w tym miejscu złożenie kilku świadectw dotyczących przewyzięcia niesprawiedliwości. Każda osoba mówiąca świadectwo trzyma w ręku kamień, który później umieści przy krzyżu lub przy świecy albo zanurzy w misie z wodą.

Pieśń

Modlitwa wstawiennicza

P – Z wiarą i ufnością przychodzimy przed oblicze Boga, wołając:

- L1** – Trójjedyny Boże, jedni odczuwają dziś niedostatek, inni opływają w nadmiar dóbr. Naucz nas odpowiedzialnie korzystać z zasobów, które nam dałeś, dla dobra wszystkich i z szacunkiem dla Twoich dzieł.
- W** – Naucz nas tego i wspieraj nas w drodze.
- L2** – Miłosierny Ojcze, pomóż nam naprawić krzywdy, które wyrządziliśmy sobie nawzajem i podziały, do których doprowadziliśmy. Tak jak Chrystus Jezus tchnął Ducha Świętego na uczniów, aby zrodzić wspólnotę nowego stworzenia, tak ześlij swoją łaskę, aby uleczyła nasze podziały i obdarzyła nas jednością, o którą modlił się Twój Syn Jednorodzony.
- W** – Naucz nas tego i wspieraj nas w drodze.
- L3** – Chryste, który jesteś drogą, prawdą i życiem, Twoja posługa na ziemi uosabia sprawiedliwość, gdy czyniłeś dobro, burzyłeś mury podziałów, i przewyciężałeś uprzedzenia. Otwórz nasze serca i umysły, abyśmy zrozumieli, że choć jest nas wielu, w Tobie jesteśmy jednością.
- W** – Naucz nas tego i wspieraj nas w drodze.
- L4** – Duchu Święty, Ty stwarzasz na nowo oblicze ziemi i czynisz nas jedną rodziną. Otwórz nasze oczy na piękno górskich szczytów, gwiazd na niebie, kropli rosy na kwiatach, uśmiechu dziecka i miłości małżonków.
- W** – Naucz nas tego i wspieraj nas w drodze.
- L5** – Dobry Boże, otwórz nasze uszy na krzyk ubogich, głodnych, uciśnionych, odrzuconych i zepchniętych na margines, abyśmy obojętnie obok nich nie przechodzili.
- W** – Naucz nas tego i wspieraj nas w drodze.

Modlitwa Pańska

P – Nasze serca porusza Twoja miłość, która czyni nas dziećmi Boga i braćmi człowieka, dlatego wspólnie wołamy:

W – Ojczy nasz, któryś jest w niebie,
święć się imię Twoje;
przyjdź królestwo Twoje;
bądź wola Twoja jako w niebie tak i na ziemi;
chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj;
i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom
i nie wódz nas na pokuszenie;
ale nas zbaw od złego.

Albowiem Twoje jest królestwo i moc, i chwała
na wieki wieków. Amen.

Modlitwa na zakończenie

P – Wiekuisty Boże, spójrz na nas, zgromadzonych w świętej wspólnocie i poślij nas tam, dokąd chcesz, abyśmy w Twoim Duchu czynili dobro i szukali sprawiedliwości.
Zachowaj nas, abyśmy stanowili jedno, aby świat uwierzył, że Ty posłałeś swojego jedyne Syna Jezusa Chrystusa dla nas ludzi i dla naszego zbawienia.

i/lub błogosławieństwo

P – Niech cię Pan błogosławi i strzeże;
Niech zajaśnieje nad tobą Jego oblicze i niech otoczy cię swoją łaską.
Niech Pan roztoczy swoją opiekę nad tobą.
I niech cię obdarzy cię pokojem.

W – Amen.

Pieśń

Część III

ROZWAŻANIA BIBLIJNE I MODLITWY NA POSZCZEGÓLNE DNI

DZIEŃ PIERWSZY – środa, 18 stycznia 2023

Uczcie się postępować dobrze

CZYTANIE: Iz 1,12-18

*Uczcie się postępować dobrze, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu, dbajcie o prawa sieroty, brońcie wdowy!*

Czytanie z Księgi Proroka Izajasza

Gdy przychodzicie, aby pokazać się przede Mną, czy ktoś żąda od was, abyście wydeptywali Moje dziedzince? Przestańcie składać bezwartościowe ofiary! Kadzidło jest dla Mnie czymś wstrętnym, obchody nowiu i szabatu, zwoływanie zgromadzenia – nie mogę znieść nieprawości i zgromadzeń. Nienawidzę waszych nowiów i uroczystych zgromadzeń; są one dla Mnie ciężarem, sprzykrzyło Mi się je znosić. Jeśli wyciągniecie ręce, to odwrócę od was oczy, nawet jeśli pomnożycie modlitwy, to ich nie wysłucham.

Wasze ręce są pełne krwi. Obmyjcie się, oczyśćcie, usuńcie zło waszych czynów sprzed Moich oczu, przestańcie czynić zło! Uczcie się postępo-

wać dobrze, szukajcie sprawiedliwości, pomagajcie uciśnionemu, dbajcie o prawa sieroty, brońcie wdowy!

Chodźcie, rozsądźmy! – mówi PAN: Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, to staną się białe jak śnieg, choćby były czerwone jak purpura, to staną się jak wełna.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119,1-8

Pragną przestrzegać, mądrych ustaw Twoich

Refren: Pragną przestrzegać, mądrych ustaw Twoich.
 Szczęśliwi, którzy żyją nienagannie
 i postępują zgodnie z Prawem PANA.
 Szczęśliwi, którzy przestrzegają Jego napomnień
 i poszukują Go z całego serca,
 nie czynią nieprawości, lecz chodzą Jego drogami.
 Ty dałeś swoje nakazy, aby ich pilnie strzeżono.

Refren: Pragną przestrzegać, mądrych ustaw Twoich.
 Oby moje drogi zawsze wiodły ku posłuszeństwu
 Twoim ustawom!
 Nie doznam wstydu, gdy będę przestrzegał wszystkich
 Twoich przykazań.
 Będę Cię wysławiał ze szczerego serca,
 gdy się nauczę sprawiedliwych praw Twoich.
 Będę przestrzegał Twoich ustaw – nie opuszczaj mnie nigdy!

Refren: Pragną przestrzegać, mądrych ustaw Twoich.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
 pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Łk 10,25-36*Zapytał Jezusa: A kto jest moim bliźnim?***Słowa Ewangelii według świętego Łukasza**

Pewien znawca Prawa wstał i zadał [Jezusowi] podchwytliwe pytanie: Nauczycielu, co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne? On mu odpowiedział: Co jest napisane w Prawie? Jak czytasz? Tamten powiedział: Będziesz miłował Pana, swego Boga, z całego swego serca, z całej swojej duszy, z całej swojej siły i całym swoim umysłem, a swego bliźniego jak siebie samego. Wtedy Jezus oznajmił: Słusznie odpowiedziałeś. Tak czyn, a będziesz żył. Lecz on, chcąc siebie usprawiedliwić, zapytał Jezusa: A kto jest moim bliźnim?

Jezus, nawiązując do tego, powiedział: Pewien człowiek schodził z Jeruzalem do Jerycha i napadli na niego bandyci, którzy nie tylko go obrabowali, ale też poranili, zostawili na pół umarłego i odeszli. Przypadkiem schodził tą drogą pewien kapłan, zobaczył go i ominął. Podobnie lewita, gdy przyszedł na to miejsce, zobaczył go i ominął. Natomiast pewien Samarytanin, który tamtędy podróżował i również obok niego przechodził, kiedy go zobaczył, ulitował się. Podszedł do niego, opatrzył mu rany, zalewając je oliwą i winem, wsadził go na swoje zwierzę, zawiązał do zajazdu i opiekował się nim. Następnego dnia wyjął dwa denary, dał karczmarzowi i powiedział: Zajmij się nim, a jeśli coś więcej wydasz, oddam ci, kiedy będę wracał. Jak ci się wydaje? Który z tych trzech okazał się bliźnim tego, co wpadł w ręce bandytów?

Oto słowo Pańskie**Rozważanie**

Według Izajasza, Bóg chce, aby wierzący praktykowali sprawiedliwość i uczynili ją zasadą swojego postępowania. Bóg chce, abyśmy opiekowali się sierotami i wdowami, czynili to, co jest słuszne i dobre dla nich i dla wszystkich osób zepchniętych na marginesie społeczeństwa.

Być chrześcijaninem to znaczy być uczniem. Wszyscy chrześcijanie poznając słowo Boże, uczą się, co to znaczy czynić dobro i budować jedność. My, dzieci Boże, musimy nauczyć się brać w obronę naszych uciskanych braci i siostry, nagłaśniając ich sytuację, aby mogli żyć w pokoju i sprawiedliwości.

Zaangażowanie w wykorzenianie zła wymaga od nas gotowości do pozostawania w relacji z naszymi siostrami i braćmi chrześcijanami.

Jedność chrześcijan

Pewien uczony w Prawie zapytał Jezusa: „A kto jest moim bliźnim?”. Odpowiedź Jezusa wzywa nas do wzniesienia się ponad podziały religijne i narodowościowe, aby rozpoznać naszego bliźniego w potrzebie.

Wyzwanie

Kim są zmarginalizowani lub uciskani w naszym społeczeństwie? W jaki sposób Kościoły mogą wspólnie kroczyć z tymi braćmi i siostrami, odpowiadać na ich potrzeby i przemawiać w ich imieniu?

Modlitwa

Panie, Ty wyprowadziłeś swój lud z niewoli do wolności. Daj nam siłę i odwagę, abyśmy szukali tych, którzy potrzebują dziś sprawiedliwego traktowania. Pozwól nam dostrzegać ich potrzeby i nieść pomoc. A przez Twojego Świętego Ducha zgromadź nas w jednej owczarni Jezusa Chrystusa, naszego Pasterza. Amen.

DZIEŃ 2 – czwartek, 19 stycznia 2023

Gdy sprawiedliwości stanie się zadość...

CZYTANIE: Prz 21,13-15

*Wypełnianie prawa jest radością dla sprawiedliwego,
ruiną – dla czyniących nieprawość.*

Czytanie z Księgi Przysłów

Ten, kto zatyka uszy na krzyk biednego,
gdy sam będzie wołał, nie otrzyma odpowiedzi.
Upominek potajemnie dany łagodzi gniew,
dar z zanadru – wielką wściekłość.
Wypełnianie prawa jest radością dla sprawiedliwego,
ruiną – dla czyniących nieprawość.
Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119,17-24

Prawo Twe, Panie, jest radością serca

Refren: Prawo Twe, Panie, jest radością serca.

Okaż dobro swojemu słudze, abym żył i Twoich słów przestrzegam.
Otwórz mi oczy, abym mógł oglądać cuda Twojego Prawa.
Na ziemi jestem tylko gościem,
nie kryj przede mną swoich przykazań!

Refren: Prawo Twe, Panie, jest radością serca.

Moja dusza wciąż omdlewa z tęsknoty za Twoimi wyrokami.
Zgromiłeś pysznych – przekłęci odstępcy od Twoich przykazań!
Odwróć ode mnie hańbę i wzgardę,
przestrzegam przecież Twoich napomnień!

Refren: Prawo Twe, Panie, jest radością serca.

Chociaż się schodzą książęta,
by przeciw mnie spiskować,
Twój sługa rozmyśla o Twoich ustawach.
Twoje napomnienia bowiem są dla mnie rozkoszą,
moimi doradcami.

Refren: Prawo Twe, Panie, jest radością serca.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Mt 23,23-25

Sprawiedliwość, miłosierdzie i wierność.

Tego należało przestrzegać

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

[Jezus powiedział:] Biada wam, nauczyciele Prawa i faryzeusze, obłudnicy, bo oddajecie dziesięcinę z mięty, kopru i kminku, a zaniedbaliście to, co najważniejsze w Prawie: sprawiedliwość, miłosierdzie i wierność! Tego zaś należało przestrzegać i tamtego nie zaniedbywać. O ślepi przewodnicy, odciedzacie komara, a połykacie wielbłąda! Biada wam, nauczyciele Prawa i faryzeusze, obłudnicy, bo czyścicie od zewnątrz kubek i misę, wewnątrz zaś są pełne chciwości i gwałtu!

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Księga Przysłów od początku stawia sobie za cel pouczanie o mądrym postępowaniu, o prawości, sprawiedliwości i sumienności (por. Prz 1,2). W mowach mądrościowych stałym refrenem jest wezwanie do sprawiedliwego postępowania i dążenia do prawości, które są miłsze Bogu niż ofiara. W sentencji mędrzec zaświadcza, że sprawiedliwi cieszą się, gdy sprawiedliwości staje się zadość. Niepokoją się ci, którzy czynią nieprawość. Czyniąc to, czego oczekuje od nas Pan, możemy natrafić na opór, znaleźć się w ogniu krytyki.

Dążenie do sprawiedliwości to uderzanie w serce sprawujących władzę dla własnej korzyści, a nie dla dobra społecznego. To robienie miejsca dla sprawiedliwego porządku i obecności mądrości Bożej w świecie.

Poszukiwanie pojednania z innymi chrześcijanami, abyśmy mogli lepiej służyć głoszeniu królestwa Bożego, sprawia radość. Niech ta radość objawia się poprzez nasze wspólne doświadczenie Bożej obecności.

Jedność chrześcijan

Przywódcy religijni, do których zwraca się Jezus we fragmencie Ewangelii, przyzwyczaili się do niesprawiedliwości świata. Chętnie wypełniają powinności religijne, takie jak dziesięcina z mięty, kopru i kminu, ale zaniedbują ważniejsze i bardziej wymagające obowiązki – czynienie sprawiedliwości, miłosierdzia i zachowanie wierności. Podobnie i my, chrześcijanie, przyzwyczailiśmy się do podziałów, które istnieją między nami. Pozostając wiernymi wielu naszym religijnym obrzędom, często zaniedbujemy pragnienie Pana, aby wszyscy Jego uczniowie stanowili jedno.

Wyzwanie

W jaki sposób lokalne wspólnoty mogą wspierać się wzajemnie w czynieniu sprawiedliwości i ochronie pokrzywdzonych?

Modlitwa

Boże, Ty jesteś źródłem naszej mądrości. Daj nam odwagę, by czynić sprawiedliwość, reagować i naprawiać to, co złe w świecie. Obdarz nas mądrością i miłością, abyśmy wzrastali w jedności z Twoim Synem, Jezusem Chrystusem, który z Tobą i z Duchem Świętym króluje na wieki wieków. Amen.

DZIEŃ 3 – piątek, 20 stycznia 2023
Czyńcie sprawiedliwość, miłujcie życzliwość
i bądźcie pokorni wobec Boga

CZYTANIE: Mi 6, 6-8

*Pan żąda od ciebie, abys czynił sprawiedliwość, miłował życzliwość
i abys postępował pokornie z twoim Bogiem*

Czytanie z Księgi Proroka Micheasza

Z czym stanę przed PANEM i jak pokłonię się Bogu na wysokościach? Czy stanę przed Nim z ofiarą całopalną, z rocznymi cielcami? Czy Pan będzie miał upodobanie w tysiącach baranów, w dziesiątkach tysięcy strumieni oliwy? Czy mam oddać pierworodnego za mój występki, złożyć własnego syna jako ofiarę za mój grzech?

Pouczono cię, człowiecze, o tym, co jest dobre i czego PAN żąda od ciebie. Tylko tego, abys czynił sprawiedliwość, miłował życzliwość i abys postępował pokornie z twoim Bogiem.

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119,33-40

Będę wypełniał Twoje przykazania

Refren: Będę wypełniał Twoje przykazania.

Pokaż mi, PANIE, drogę Twoich ustaw,
a będę strzegł jej do końca.

Oświeć mnie, bym zachował Twoje Prawo,
a będę go strzegł całym sercem.

Prowadź mnie drogą swoich przykazań,
bo ona jest dla mnie radością.

Nakłoń moje serce do swoich wskazań, a nie do zysku!

Refren: Będę wypełniał Twoje przykazania.
Odwróć moje oczy od rzeczy marnych,
ożyw mnie na Twojej drodze.
Spełnij wobec swojego sługi słowa,
które dałeś bojącym się Ciebie.
Boję się hańby, oddal ją ode mnie,
przecież Twoje wyroki są dobre.
Tęsknię za Twoimi nakazami,
ożyw mnie w swojej sprawiedliwości.

Refren: Będę wypełniał Twoje przykazania.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Mk 10, 17-31

Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby otrzymać życie wieczne?

Słowa Ewangelii według świętego Marka

Gdy [Jezus] wybierał się w drogę, podbiegł ktoś do Niego, upadł na kolana i pytał: Nauczycielu dobry, co mam czynić, aby otrzymać życie wieczne? Jezus mu odpowiedział: Dlaczego nazywasz Mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko sam Bóg. Znasz przykazania: Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie dawaj fałszywego świadectwa, nie oszukuj, czcij swego ojca i matkę. On zaś powiedział: Nauczycielu, tego wszystkiego przestrzegąłem od swojej młodości.

Wtedy Jezus popatrzył na niego, umiłował go i powiedział: Jednego ci brakuje. Idź, sprzedaj wszystko, co masz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną. Lecz on na te słowa sposepniał i odszedł przygnębiony, miał bowiem liczne posiadłości.

Wtedy Jezus rozejrzał się dookoła i powiedział swoim uczniom: Jak trudno jest bogatym wejść do Królestwa Boga. Uczniowie zdumieni się Jego słowami, lecz Jezus znowu powiedział do nich: Dzieci, jak trudno jest wejść do Królestwa Boga. Łatwiej jest wielbłądowi przejść przez ucho igielne, niż bogatemu wejść do Królestwa Boga. A oni tym bardziej się dziwili i mówili między sobą: Kto więc może być zbawiony? Wówczas Jezus spojrział na nich i powiedział: U ludzi to niemożliwe, ale nie u Boga, u Boga bowiem wszystko jest możliwe.

Wtedy Piotr odezwał się do Niego: Oto my zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą. Jezus odpowiedział: Zapewniam was, kto ze względu na Mnie i na Ewangelię opuścił dom, braci, siostry, matkę, ojca, dzieci lub pola, otrzyma już teraz, w tym czasie, stokrotnie więcej domów, braci, sióstr, ojców, matek, dzieci i pól, wśród prześladowań, a w przyszłości życie wieczne. Wtedy wielu pierwszych będzie ostatnimi, a ostatnich pierwszymi.

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Prorok poucza lud, co oznacza wierność Bożemu przymierzu: „(...) i czego żąda Pan od ciebie, jeśli nie czynienia sprawiedliwości, umiłowania wierności i pokornego obcowania z Bogiem twoim?”. W biblijnym języku hebrajskim sprawiedliwość i dobroć (miłosierdzie) są złączone w jednym słowie *mishpat*. Bóg pokazał nam, że dobre jest czynienie sprawiedliwości, umiłowanie życzliwości i pokora wobec Niego.

Miłość, do której Bóg nas zaprasza, jest zawsze miłością, która gromadzi nas we wspólnoce. Ma to zasadnicze znaczenie dla sposobu, w jaki czynimy sprawiedliwość. Jako chrześcijanie sprawiedliwie działamy, gdy światu głosimy królestwo Boże, w którym wszyscy jesteśmy jednakowo umiłowanymi dziećmi Bożymi.

Czynienie sprawiedliwości, umiłowanie życzliwości i pokorne wędrowanie z Bogiem to wezwanie dla chrześcijan do wspólnego działania i dawania świadectwa o królestwie Bożym.

Jedność chrześcijan

Pokora była wyzwaniem dla bogatego młodzieńca, który zapytał Jezusa, co ma czynić, aby osiągnąć życie wieczne. Od młodości przestrzegał wszystkich przykazań, ale z powodu swojego bogactwa nie mógł zrobić kolejnego kroku i przyłączyć się do uczniów Jezusa. Jakże trudno jest nam porzucić to, co postrzegamy jako swoją własność, a co nie pozwala nam osiągnąć większego bogactwa, jakim jest przyłączenie się do uczniów Jezusa w jedności chrześcijańskiej.

Wyzwanie

W jaki sposób my i nasze Kościoły możemy dzielić się swoim bogactwem ku budowaniu jedności?

Modlitwa

Łaskawy i miłujący Boże, daj nam dostrzec wspólną misję ukazywania sprawiedliwości i miłującej dobroci Twojego królestwa. Pomóż nam przyjąć naszych bliźnich tak, jak przyjął nas Twój Syn. Pomóż nam być bardziej szczodrymi, ponieważ świadczymy o łasce, którą Ty nam darmo dajesz. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

DZIEŃ 4 – sobota, 21 stycznia 2023

Oto łzy znękanych

CZYTANIE: Koh 4, 1-5

Spojrzałem na wszelki ucisk; oto łzy znękanych

Czytanie z Księgi Koheleta

Znowu spojrzałem na wszelki ucisk, który panuje pod słońcem. Oto łzy znękanych, których nie sposób pocieszyć. Wobec potęgi ciemieźców nie ma nikogo, kto podniósłby ich na duchu. Dlatego uznałem umar-

łych, którzy odeszli z tego świata, za szczęśliwszych od tych, którzy jeszcze żyją. A najszczęśliwszy jest ten, kto jeszcze w ogóle nie zaistniał, kto nie widział zła, jakie dzieje się pod słońcem. Przyjrzałem się wszelkiej pracy i korzyściom, które z niej płyną. Wszystkim kieruje wzajemna zawiść. I to też jest ulotne i podobne do wiatru. Głupiec siedzi z założonymi rękoma i karmi się własnym ciałem.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 119,81-88

Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem

Refren: Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem.

Moja dusza usycha z tęsknoty za Twoim zbawieniem,
ufam Twojemu słowu.

Wypatruję oczy za Twoją obietnicą i pytam:
Kiedy mnie pocieszysz?

Refren: Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem.

Choć jestem jak skórzany bukłak pośród dymu,
nie zapomniałem Twoich ustaw.

Ile dni zostało Twojemu słudze?

Kiedy wydasz wyrok na moich prześladowców?

Refren: Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem.

Ludzie pyszni, którzy lekceważą Twoje Prawo,
wykopali pode mną doły.

Wszystkie Twoje przykazania są prawdą.

Pomóż mi, bo niesłusznie mnie prześladują!

Refren: Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem.

Omali nie starli mnie z powierzchni ziemi,

lecz ja nie porzuciłem Twoich nakazów.

Zachowaj mnie przy życiu w swojej łaskawości,

ja zaś będę strzec napomnień płynących z ust Twoich.

Refren: Tęskni ma dusza za Twym wybawieniem.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.**EWANGELIA: Mt 5,1-8**

Błogosławieni, którzy się smucą, albowiem oni będą pocieszeni

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Jezus widząc tłumy, wszedł na górę,
a gdy usiadł, Jego uczniowie podszli do Niego.
Wtedy zaczął nauczać:
Błogosławieni ubodzy w duchu, bo do nich należy Królestwo Niebios.
Błogosławieni zasmuceni, bo oni doznają pociechy.
Błogosławieni łagodni, bo oni odziedziczą ziemię.
Błogosławieni głodni i spragnieni sprawiedliwości,
bo oni zostaną nasyceni.
Błogosławieni miłosierni, bo oni doznają miłosierdzia.
Błogosławieni czystego serca, bo oni zobaczą Boga.

Oto słowo Pańskie**Rozważanie**

„I oto łyżę znękanych”. Widząc je zbyt często, przyzwyczajamy się do nich i obojętniejemy. W rezultacie stajemy się ślepi na nieszczęście i głusi na wołanie o pomoc. Bóg usuwa łuski z naszych oczu, dotyka serc i uwrażliwia na ludzkie tragedie. Następuje przejście od zwykłego patrzenia do widzenia i zrozumienia, że za każdą łyżę kryje się ludzka krzywda, na którą trzeba odpowiedzieć. Dana przez Boga zdolność dostrzegania łyżę znękanych niesie pokrzepienie w tej ziemskiej rzeczywistości:

Jedność chrześcijan

Na górze błogosławieństw wśród zebranego tłumu Jezus widział czyniących pokój, ubogich w duchu, czystego serca, zasmuconych i łaknących sprawiedliwości. Stawiał ich za wzór do naśladowania, nazywał dziećmi Bożymi i dziedzicami królestwa niebios. Jesteśmy wezwani do dostrzegania tych błogosławionych zmagających naszych braci i siostr w Chrystusie.

Wyzwanie

W jaki sposób wspierasz prześladowanych chrześcijan? W jaki sposób Kościoły jednoczą się, aby okazać solidarność z cierpiącymi?

Modlitwa

Boże sprawiedliwości i łaski, zdejmij łuski z naszych oczu, abyśmy dostrzegali wokół nas niesprawiedliwości na nią reagowali. O co modlimy się w imię Jezusa. Amen.

DZIEŃ 5 – niedziela, 22 stycznia 2023

Śpiewając pieśń Pana na obcej ziemi

CZYTANIE: Ps 137,1-4

Nasi ciemiężyciele żądali od nas radości

Czytanie z Księgi Psalmów

Nad rzekami Babilonu, tam siedzieliśmy i płakaliśmy,
gdy wspominaliśmy Syjon.

Na wierzbach tego kraju zawiesiliśmy nasze harfy,
bo żądali tam od nas pieśni, ci, którzy nas uprowadzili,
nasi ciemiężyciele żądali od nas radości:

Zaśpiewajcie nam jakąś pieśń syjońską!

Jak mamy śpiewać pieśni PANA na obcej ziemi?

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119, 105-112*W moim strapieniu pociesz mnie swym słowem***Refren:** W moim strapieniu pociesz mnie swym słowem.

Twoje słowo jest pochodnią dla stóp moich,
światłem na mojej ścieżce.

Przysięgłem i tego dotrzymam,
chcę strzec Twoich praw sprawiedliwych.

Refren: W moim strapieniu pociesz mnie swym słowem.

Jestem bardzo strapiony, Panie, ożyw mnie swoim słowem!

Przyjmij dobrowolną ofiarę moich ust,

Panie, naucz mnie praw swoich!

Moje życie jest wciąż zagrożone,

lecz nie zapominam o Twoim Prawie.

Refren: W moim strapieniu pociesz mnie swym słowem.

Bezbożni zastawili na mnie sidła,

lecz nie odstąpiłem od Twoich nakazów.

Twoje wskazania są moim dziedzictwem na wieki,
są radością mojego serca.

Nakłaniam serce do wypełniania Twoich ustaw,
nieustannie, do samego końca.

Refren: W moim strapieniu pociesz mnie swym słowem.**Alleluja. Alleluja. Alleluja.**

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.**EWANGELIA:** Łk 23,27-31

Córki Jeruzalem, nie płaczcie nade Mną,
lecz płaczcie nad sobą i swoimi dziećmi

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

Szło też za [Jezusem] wielkie mnóstwo ludu, także kobiet, które płakały i żałośnie zawodziły nad Nim. Jezus zwrócił się do nich i powiedział: Córki Jeruzalem, nie płaczcie nade Mną, lecz płaczcie nad sobą i swoimi dziećmi. Zbliżają się bowiem dni, kiedy będą mówić: Szczęśliwe bezpłodne, bezdzietne i niekarmiące. Wtedy zaczną wołać do gór: Padnijcie na nas, a do pagórków: Przykryjcie nas. Jeśli bowiem z zielonym drzewem tak się dzieje, to co będzie z uschłym?

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Lament psalmisty rozbrzmiewał na wygnaniu babilońskim. Podobny ból jest wyrażany w naszym czasie i kulturze. Jedni zmuszani są opuścić swoje domy, inni traktowani są jak obcy na własnej ziemi.

W psalmie tym pokolenia uciśnionych i obcych we własnej ziemi otrzymują swój głos. Śpiewają nie dla tych, co ich uprowadzili, ale by chwalić Boga, który nigdy ich nie opuścił. Rozbrzmiewa pieśń nadziei, wyzwolenia i wolności

Jedność chrześcijan

Za Jezusem niosącym krzyż na Golgotę podążają tłumy. Jezus dostrzega cierpienie i zmagania każdego idącego za Nim.

Naśladując Jezusa, chrześcijanie różnych tradycji dzielą się swoimi pieśniami, hymnami, modlitwami i refleksjami. Wymieniają je między sobą jako dary zrodzone z wiary i miłości, a często także z długotrwałego cierpienia. Te wzajemne dary są bogactwem, które należy chronić.

Wyzwanie

W jaki sposób możemy ożywić wspomnienia o tych, którzy śpiewali pieśni wiary, nadziei i wolności?

Modlitwa

Boże uciśnionych, otwórz nasze oczy na krzywdę naszych braci i sióstr w Chrystusie. Daj nam odwagę, abyśmy śpiewali z nimi jednym głosem pieśń Pana. Amen.

DZIEŃ 6 – poniedziałek, 23 stycznia 2023

*Co uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych,
Mnie uczyniliście*

CZYTANIE: Ez 34, 15-20

*Zaginionej owcy będę szukał, zabłąkaną zawrócę,
mającą złamanie obwiążę, chorą umocnię*

Czytanie z Księgi Proroka Ezechiela

Ja będę pasł Moje owce. Ja będę je prowadził na legowisko – wyrocznia Pana Boga. Zaginionej będę szukał, zabłąkaną zawrócę, mającą złamanie obwiążę, chorą umocnię, tłustej i mocnej będę strzegł. Będę je pasł w prawości.

Wy zaś, Moje owce, tak mówi Pan BÓG: Oto Ja będę rozsądzał między owcą a owcą, baranami a kozłami. Czy mało wam, że pasiecie się na dobrym pastwisku, a resztę waszego pastwiska depczecie nogami? Pijecie czystą wodę, a pozostałą mąćcie nogami? Moje owce pasą się tym, co zostało zdeptane waszymi nogami. Piją to, co zostało zmaczone waszymi nogami. Dlatego tak mówi do nich Pan BÓG: Oto Ja sam rozsądzę między owcą tłustą a owcą chudą..

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 119,137-144

Wyroki Twoje zawsze sprawiedliwe.

Refren: Wyroki Twoje zawsze sprawiedliwe.
Ty jesteś sprawiedliwy, Panie, i prawy w swoich wyrokach.
Okazałeś sprawiedliwość swoich napomnień
i ich wierność doskonałą.
Płonę z żarliwości, bo moi wrogowie zapominają Twoje słowa.
Twoja obietnica jest wypróbowana w ogniu,
dlatego kocha ją Twój sługa.

Refren: Wyroki Twoje zawsze sprawiedliwe.
Choć jestem mały i wzgardzony,
nie zapominam o Twoich nakazach.
Twoja sprawiedliwość jest wieczna,
a Twoje Prawo jest prawdą.

Refren: Wyroki Twoje zawsze sprawiedliwe.
Spadły na mnie nieszczęścia i ucisk,
lecz Twoje przykazania są dla mnie rozkoszą.
Sprawiedliwość Twoich napomnień jest wieczna,
daj mi je zrozumieć, a żył będę.

Refren: Wyroki Twoje zawsze sprawiedliwe.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Mt 25, 31-40

*Zapewniam was, to, co uczyniliście
jednemu z tych braci Moich najmniejszych, Mnie uczyniliście*

Słowa Ewangelii według świętego Mateusza

Kiedy Syn Człowieczy przyjdzie w swojej chwale, a z Nim wszyscy aniołowie, wtedy zasiądzie na tronie swojej chwały i zgromadzą się przed Nim wszystkie narody, a On oddzieli jednych od drugich, jak pasterz oddziela owce od kozłów. Owce postawi po swojej prawej stronie, a kozły po lewej.

Wtedy Król powie do tych po prawej stronie: Zbliżcie się, błogosławieni Mojego Ojca, weźcie w posiadanie Królestwo, przygotowane wam od założenia świata. Ponieważ byłem głodny i daliście Mi jeść, byłem spragniony i daliście Mi pić, byłem tułaczem i przyjęliście Mnie, byłem nagi i ubraliście Mnie, byłem chory i odwiedziliście Mnie, byłem w więzieniu i przyszliście do Mnie.

Wówczas odpowiedzą sprawiedliwi: Panie, kiedy widzieliśmy Ciebie głodnego i nakarmiliśmy albo spragnionego i daliśmy Ci pić? Kiedy widzieliśmy Ciebie jako tułacza i przyjęliśmy albo nagiego i ubraliśmy? Kiedy widzieliśmy Cię chorego albo w więzieniu i przyszliśmy do Ciebie? Na to Król im odpowie: Zapewniam was, to, co uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych, Mnie uczyniliście.

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Ewangelia Mateusza przypomina nam, że nie możemy oddzielić naszej miłości do Boga od miłości do ludzi. Kochamy Boga, kiedy karmimy głodnych, dajemy spragnionym pić, przyjmujemy przybyszów, odziewamy nagic, opiekujemy się chorymi i odwiedzamy więźniów. Troszcząc się o „jednego z tych najmniejszych”, służymy samemu Chrystusowi.

Pandemia Covid-19 i wojna na Ukrainie uwidoczniły ogromne cierpienie wśród członków Bożej rodziny. Równocześnie tragedie te zjednoczyły nas w miłości, empatii i solidarności.

Bóg wzywa nas do poszanowania świętości i godności każdego człowieka. Troska, służba i miłość względem innych ujawnia nie to, kim oni są, ale to, kim my jesteśmy. Działając w służbie światu, przeżywamy naszą jedność.

Jedność chrześcijan

Prorok Ezechiel przedstawia Pana Boga jako pasterza, który dba o całe stado i o każdą owcę. Jedność ludu jest pragnieniem Ojca. Przez modlitwę otwieramy się na przyjęcie Ducha, który przywraca jedność wszystkich chrześcijan.

Wyzwanie

Czy „ci najmniejsi” są widoczni dla ciebie i twojego Kościoła? Jak nasze Kościoły mogą współpracować, troszcząc się o nich?

Modlitwa

Boże Miłości, dziękujemy Ci za Twoją nieustanną troskę i miłość do nas. Otwórz nasze serca na okazywanie współczucia całej rodzinie ludzkiej. Modlimy się o to w imię Jezusa. Amen.

DZIEŃ 7 – wtorek, 24 stycznia 2023

„To, co jest teraz, nie musi takim pozostać”

CZYTANIE: Hi 5,11-16

Uciśniony będzie miał nadzieję, gdy nieprawość zamknie swe usta

Czytanie z Księgi Hioba

[Bóg] wywyższa poniżonych, a smutnych prowadzi ku szczęściu. On udaremnia zamiary podstępnych, aby dzieło ich rąk było nieskuteczne. Mądrych chwytą w ich własne pułapki, tak że plan przewrotnych szybko się rozpada. Za dnia błądzą w ciemności, a w południe chodzą po omacku jak w nocy. On ubogich ocali od miecza obmowy, a biednego z ręki mocarza. Uciśniony będzie miał nadzieję, gdy nieprawość zamknie swe usta.

Oto słowo Boże

PSALM RESPNSORYJNY: Ps 42,2-5.9-12

W swojej dobroci wybaw mnie, o Boże.

Refren: W swojej dobroci wybaw mnie, o Boże.

Popatrz na moją nędzę i mnie wyzwól!

Nie zapomniałem przecież o Twoim Prawie.

Broń mojej sprawy i mnie wybaw,

zgodnie ze swoją obietnicą zachowaj mnie przy życiu.

Refren: W swojej dobroci wybaw mnie, o Boże.

Zbawienie jest daleko od bezbożnych,

bo nie szukają Twoich ustaw.

Wielkie jest miłosierdzie Twoje, PANIE,

zgodnie z Twoim wyrokiem zachowaj mnie przy życiu!

Refren: W swojej dobroci wybaw mnie, o Boże.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,

pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Łk 1,46-55

Strącił władców z tronów, a pokornych wywyższył

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

Maria powiedziała: Wysławiam Pana z głębi duszy! Bóg, mój Zbawiciel, radością przepelnia mojego ducha, bo wejrzał na pokorę swojej służebnicy. Odtąd błogosławioną będą mnie nazywać wszystkie pokolenia, gdyż wielkie rzeczy uczynił mi Wszechmocny, święte jest Jego imię. A miłosierdzie Jego z pokolenia na pokolenie, dla tych, którzy się Go boją. Potężnych czynów dokonał swoim ramieniem, zniweczył zamiary pysznych, powzięte w ich sercach. Strącił władców z tronów, a pokornych wywyższył, głodujących

nakarmił do syta, a bogatych pozbawił wszystkiego. Przyszedł z pomocą swemu słudze Izraelowi, pamięta bowiem o swoim miłosierdziu, jak przyrzekł naszym praojcom, Abrahamowi i jego potomkom po wszystkie wieki.

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Hiob wiódł dobre życie. a niespodziewanie utracił majątek i dzieci. Cierpiał. W cierpieniu możemy odsunąć się od Boga i innych ludzi. Możemy stracić nadzieję. Jednak jako chrześcijanie wierzymy, że Bóg jest z nami w naszym bólu.

Łatwo jest popaść w beznadzieję, gdy żyjemy w podzielonym społeczeństwie. Według Bryana Massingale'a, czołowego katolickiego etyka społecznego: „To, co ludzie niszczy, dzielą i izolują, możemy z Bożą pomocą również uzdrowić, zjednoczyć i włączyć do wspólnoty. To, co jest teraz, nie musi takim pozostać i w tym tkwi nadzieja i zadanie”.

W modlitwie chrześcijanie dostrajają swoje serca do serca Boga, aby kochać tak, jak On kocha, łącząc wszystkie serca ponad podziałami.

Jedność chrześcijan

Magnificat jest pieśnią radości Marii z tego, że Pan nigdy nie zapomina o swoich obietnicach ani nie opuszcza swojego ludu. Łatwo jest pomijać lub nie doceniać wiary tych, którzy należą do innych wspólnot chrześcijańskich. Jesteśmy wezwani, by widzieć tak, jak Bóg widzi, i cenić każdego z naszych braci i siostr tak, jak On ich ceni.

Wyzwanie

Jak możemy zjednoczyć się w Chrystusie z nadzieją i wiarą, że Bóg „udaremni zamiary podstępnych” i nauczy nas patrzeć na innych, tak jak On patrzy?

Modlitwa

Boże nadziei, pomóż nam pamiętać, że jesteś z nami w naszym cierpieniu. Pomóż nam być nadzieją dla siebie nawzajem. Udziel nam daru zjednoczenia z Twoim miłującym Duchem, abyśmy wspólnie pracowali

nad wykorzeniem wszelkich form ucisku i niesprawiedliwości. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen.

DZIEŃ 8 – środa, 25 stycznia 2023 *Sprawiedliwość, która przywraca wspólnotę*

CZYTANIE: Ps 82, 1-4

*Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi*

Czytanie z Księgi Psalmów

Bóg występuje w zgromadzeniu Bożym,
sprawuje sąd pośród bogów.
Jak długo jeszcze będziecie sędzić niesprawiedliwie
i trzymać stronę bezbożnych?
Ujmijcie się za słabym i sierotą,
oddajcie sprawiedliwość biednemu i nędzarzowi!
Ratujcie słabego i nędzarza,
wyrwicie ich z ręki bezbożnych!

Oto słowo Boże

PSALM RESPONSORYJNY: Ps 119,169-176

Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.

Refren: Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.

Niech mój krzyk dotrze do Ciebie,
Panie, przez swoje słowo daj mi zrozumienie!
Niech moja modlitwa dojdzie do Ciebie,
wybaw mnie według swojego słowa!

Refren: Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.
Niech z moich ust popłynie pieśń chwały,
bo Ty mnie uczysz swoich ustaw!
Niech mój język śławi Twoje słowa,
bo wszystkie Twoje przykazania są sprawiedliwe!

Refren: Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.
Niech wspomaga mnie Twoja ręka,
bo wybrałem Twoje nakazy!
Pragnę Twojego wybawienia, Panie,
Twoje Prawo jest dla mnie rozkoszą.

Refren: Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.
Niech moja dusza żyje i Ciebie śławi,
Twoje wyroki niech mnie wspierają.
Błądź jak zagubiona owca – szukaj swego sługi,
bo nie zapomniałem o Twoich przykazaniach.

Refren: Moje wołanie niech do Ciebie przyjdzie.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości,
pomagajcie uciśnionemu i brońcie słabych.

Alleluja. Alleluja. Alleluja.

EWANGELIA: Łk 18, 1-8

*Czy Bóg nie obroni swoich wybranych,
którzy wołają do Niego dniem i nocą?*

Słowa Ewangelii według świętego Łukasza

[Jezus] Opowiedział im przypowieść o tym, że zawsze powinni się modlić i nie przestawać. Mówił: W pewnym mieście mieszkał sędzia, który nie bał się Boga i nie liczył się z ludźmi. W tym samym mieście żyła też wdowa, która przychodziła do niego i nalegała: **Obroń mnie**

przed moim wrogiem. Przez jakiś czas nie chciał, ale w końcu powiedział do siebie: Chociaż Boga się nie boję, a z ludźmi się nie liczę, to jednak wezmę ją w obronę z powodu jej natarczywości. Niech mnie ciągle nie nachodzi i nie dręczy.

I Pan dodał: Słuchajcie, co mówi ten niesprawiedliwy sędzia. Czy Bóg nie obroni swoich wybranych, którzy wołają do Niego dniem i nocą? Czy będzie długo zwlekał? Mówię wam, że natychmiast weźmie ich w obronę. Czy jednak Syn Człowieczy zastanie wiarę na ziemi, gdy przyjdzie?

Oto słowo Pańskie

Rozważanie

Księga Psalmów jest zbiorem modlitw, uwielbienia, lamentacji i pouczeń. Psalm 82 wzywa do sprawiedliwości wspierającej podstawowe prawa człowieka: wolność, bezpieczeństwo, godność, zdrowie, równość i miłość. Psalm wzywa również do naprawy wszystkiego, co jest niesprawiedliwe, skorumpowane lub wyzyskujące. To jest właśnie sprawiedliwość, do której promowania jesteśmy powołani jako chrześcijanie. We wspólnocie chrześcijańskiej łączymy naszą wolę i nasze działania z wolą i działaniem Boga, który dokonuje swego zbawienia.

Bóg wzywa nas, abyśmy działali na rzecz uznania wartości każdej osoby, pamiętając, że człowiek jest najważniejszy. Miarą każdej struktury instytucjonalnej w społeczeństwie jest to, jak mocno chroni ona i wspiera życie i godność każdej osoby. Każdy człowiek ma prawo i obowiązek uczestniczyć w życiu społecznym, zabiegając o wspólne dobro i pomyślność wszystkich.

Jedność chrześcijan

Jeżus opowiada przypowieść o wdowie i niesprawiedliwym sędzi, aby pouczyć ludzi o tym, że „powinni się zawsze modlić i nie ustawać” (Łk 18,1). Zbawiciel odniósł decydujące zwycięstwo nad niesprawiedliwością, grzechem i podziałami. Naszym zadaniem jako chrześcijan jest przyjęcie tego zwycięstwa najpierw w naszych sercach poprzez modlitwę,

a następnie w naszym życiu poprzez działanie. Obyśmy nigdy nie stracili ducha, ale nadal prosili w modlitwie o Boży dar jedności i manifestowali ją w naszym życiu.

Wyzwanie

W jaki sposób nasze Kościoły angażują się w sprawiedliwość, która jednoczy nas w działaniach, by kochać i służyć całej Bożej rodzinie?

Modlitwa

Boże w Trójcy Jedyny, pozwól nam przyjąć do naszego wnętrza Twojego miłującego Ducha, abyśmy wychodzili na zewnątrz w mądrości i odwadze, wybierając zawsze drogi miłości i sprawiedliwości. Modlimy się o to w imię Twojego Syna, Jezusa Chrystusa, w jedności Ducha Świętego. Amen.

MATERIAŁY POMOCNICZE

1. Modlitwa wiernych

P – Przewodniczący

L – Lektor (lektorzy)

W – Wszyscy

WZÓR I

(opracowanie: Kościół prawosławny)

P – Módlmy się do wiekuistego Boga, aby uczył nas czynić dobro i szukać sprawiedliwości.

L – Boże, Stwórco! Ty uczyniłeś człowieka mężczyzną i kobietą, by w tej różnorodnej jedności odnajdywał szczęście i radość. Spraw, byśmy dostrzegali piękno w naszej różnorodności i niepowtarzalności. Daj nam obficie i chętnie czerpać z darów naszych bliźnich, ich Kościołów i wspólnot. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Jedności! Ty, u stóp wieży Babel, pomieszałeś ludzkie języki i rozsiałeś ludzi po całej ziemi, by nie szukali drogi do nieba, w którym nie będzie Ciebie. Dałeś im zatęsknić za jednością międzyludzką i bliskością dziecka z Ojcem. Naucz nas budować

Twoje królestwo na ziemi i odnajdywać Ciebie w naszych bliźnich.
Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Sprawiedliwości! Ty na górze Synaj ofiarowałeś nam tablice Twojego Prawa, byśmy żyli i postępowali sprawiedliwie. Zapisz je również w naszych sercach i czynach. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Prawdy! Ty ustami proroka Izajasza oznajmiłeś, że nie są Ci miłe modlitwy niemiłosiernych i ofiary niesprawiedliwych. Żadne kadzidło nie jest w stanie zamaskować przykrej woni czynionego przez nas zła. Niech nasze modły i ofiary będą przepełnione szczerością, życzliwością i szacunkiem wobec bliźnich, aby i Tobie były miłe. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Pokoju! Ty na Górze Błogosławieństw zachęcałeś nas, byśmy byli dziećmi pokoju, synami sprawiedliwości, oparciem słabych i zdruzgotanych. Daj nam moc miłości, byśmy zakończyli wszelkie spory i wojny. Pomóż odbudować zburzone miasta i scalić rozerwane rodziny. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Oczyszczenia! Wczoraj i dzisiaj, w Polsce, w Ukrainie i na całym świecie nieustannie wzywasz: „Uczcie się postępować dobrze, szukajcie sprawiedliwości, pomagajcie uciśnionemu, dbajcie o prawa sieroty, brońcie wdowy!... a wówczas, choćby wasze grzechy były jak szkarłat, to staną się białe jak śnieg...” Pomóż nam zawierzyć Twemu wezwaniu i doczekać wypełnienie Twej obietnicy. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

- P** – Bracie i Siostrzo! Nie myśl o modlitwie, nabożeństwie i ofierze Bogu, jeśli serce twe przepęlnia jeszcze gniew i nienawiść, a czyny niesprawiedliwość i pogarda. Nie będą miłe Bogu. Ofiaruj raczej Bogu ofiarę sprawiedliwości. Wznies modlitwę pojednania. Dorzuć kadzidło wybaczenia. Zapal świecę braterstwa. Odczytaj Ewangelię miłosierdzia. Wznies hymn jedności i równości. Tym sposobem zbudujesz jedyną i niepowtarzalną świątynię na chwałę Ojca i Syna i Świętego Ducha.
- W** – Amen.

WZÓR II

(opracowanie: Kościół polskokatolicki)

- P** – Wsłuchani w pouczenia Syna Bożego, zanosimy do Niego naszą ufną modlitwę.
- L** – Módlmy się za Kościół, społeczność wierzących – niech głosi naukę Ewangelii całemu światu. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za powołanych do służby Bogu – niech przykład ich życia będzie ziarnem wydającym obfity plon. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za sprawujących władzę – niech zawsze pamiętają, że zostali wybrani, aby służyć wspólnemu dobru. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Módlmy się za dzieci i młodzież – niech będą otoczone miłością najbliższych i mądrością nauczycieli. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Módlmy się za chorych – niech czułość najbliższych i opieka medyczna przynoszą im ulgę i nadzieję. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Módlmy się o pokój na świecie – niech cierpienia, łzy i smutek przemienią się w radosne dziękczynienia. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Módlmy się o pokój wieczny dla wszystkich zmarłych – niech Bóg przyjmie ich do Swego królestwa. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Módlmy się za nas tu zgromadzonych – niech nigdy nie braknie nam sił i odwagi, aby dążyć do jedności i służyć pomocą potrzebującym. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

P – Boże, od którego pochodzi wszelkie dobro, spraw, abyśmy służyli Tobie jako jedynemu Panu. Przez Chrystusa Pana naszego.

W – Amen.

WZÓR III

(opracowanie: Kościół Ewangelicko-Methodystyczny)

P – Panie, Boże nas, do Ciebie przychodzimy w imieniu Jezusa Chrystusa wierząc, że Ty ochronisz nas w blasku swojej miłości. Wierzymy, że gromadzisz rozproszonych, a zgromadzonych zachowujesz w jedności. Wejrzyj łaskawie na Twój lud tutaj

zgromadzony w wierze i braterskiej miłości, i spraw, abyśmy pełni nadziei i wiary, z ufnością przedstawili Ci nasze pokorne prośby:

- L** – Powołani do czynienia dobra wołamy do Ciebie, aby Kościół Twój przez swoją służbę i dary Ducha Świętego, stawał się widzialnym znakiem dobra, miłości i jedności wszystkich Twoich dzieci. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Panie Jezu, posłałeś nas do świata i zleciłeś nam służbę czynienia dobra i pojednania między ludźmi. Pomóż nam być wiernymi temu powołaniu. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Ojczy nasz, uświęcasz swój Kościół darami Ducha Świętego. Spraw, aby te dary dokonywały cudów w sercach wszystkich ludzi, odradzając i uzdalniając ich do miłości, przebaczenia i dostrzegania w drugim człowieku nie wroga, ale brata. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Boże, Syn Twój a nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus w swoim ziemskim życiu doświadczył marginalizacji i ucisku. Dopomóż nam i naszym wspólnotom służyć tym, którzy w naszym otoczeniu są uciskani i marginalizowani. Ucz nas czynić dobro i szukać sprawiedliwości. Ciebie prosimy...
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – Panie Jezu, wspieraj swoją łaską pasterzy wspólnot kościelnych: naszych zwierzchników, biskupów i duchownych. Niechaj w swojej służbie przywództwa w Kościele i kierowania powierzonym im

ludem Bożym będą przykładem dobra w tym świecie. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Panie Boże, przygarnij do siebie wszystkie zwaśnione ludy i narody, które zranione przemocą i siłami terroru doświadczają zbrojnego konfliktu. Napełnij każdego człowieka darem pokoju, jedności i przebaczenia. Spraw, aby przywódcy zwaśnionych narodów zrozumieli, że prawdziwa droga do pokoju prowadzi przez przebaczenie i pojednanie. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Boże Miłosierny, przynosimy przed Twój majestat wszystkich, którzy w jakikolwiek sposób są zranieni w tym świecie: chorych, biednych, zasmuconych, prześladowanych i osamotnionych. Okaż im wszystkim swoją miłość i łaskę. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

L – Panie i Boże, wspominamy dziś naszych zmarłych, którzy swoim życiem stali się dla nas wzorem i przykładem chrześcijańskiego i ekumenicznego zaangażowania, uczyli nas czynić dobro w imię Jezusa. Dziękujemy Ci za ich życie i służbę. Spraw, aby pamięć o nich w naszych sercach nigdy nie przeminęła. Ciebie prosimy...

W – Wysłuchaj nas, Panie!

P – Panie, Boże nasz, którego miłość do człowieka jest bez miary, wejrzyj w swojej łaskawości na nas, tu zgromadzonych, i daj nam bogactwo Twego miłosierdzia i obfitość łask. Umocnij naszą wiarę i wspieraj nas w poszukiwaniu autentycznej jedności Twojego Kościoła. Prosimy o to przez Jezusa Chrystusa, Pana i Zbawiciela naszego.

W – Amen.

WZÓR IV

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

- P** – Bóg pojednał nas ze sobą przez najdoskonalszą ofiarę swojego Syna, który zawsze wstawia się za nami. Zgromadzeni w Duchu Świętym zanieśmy do dobrego Ojca wspólne prośby.
- L** – „Czyńcie dobro, szukajcie sprawiedliwości”. Módlmy się za zwierzchników kościelnych, aby kierowali swoimi wspólnotami w wierności Ewangelii. Ciebie prosimy.
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Usuńcie zło waszych czynów sprzed Moich oczu”. Módlmy się o ustanie spirali nienawiści, zła i wojen na świecie, i w naszym najbliższym sąsiedztwie, abyśmy doznali błogosławieństwa miłości i pokoju. Ciebie prosimy.
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Pomagajcie uciśnionym”. Módlmy się za chorych, opuszczonych, wygnańców i ubogich, aby doznali pomocy. Ciebie prosimy.
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Choćby wasze grzechy były jak szkarłat, to staną się białe jak śnieg”. Módlmy się za ludzi, którzy oddalili się od Boga i uwikłali w grzech, aby w pokucie przemienili swoje serca i czyny. Ciebie prosimy.
- W** – Wysłuchaj nas, Panie!
- L** – „Obmyjcie się, oczyśćcie”. Módlmy się za nas samych, abyśmy nieustannie nawracali się w swoim myśleniu i działaniu, wypełniając wolę Boga w naszym życiu. Ciebie prosimy.

W – Wysłuchaj nas, Panie!

P – Panie, nasz Boże, niech nasza modlitwa wznosi się przed Tobą jako miła Tobie ofiara chwały, który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

W – Amen.

WZÓR V

(opracowanie: Kościół rzymskokatolicki)

P – Jako wspólnota, która stoi przed obliczem Bożym, wnosimy nasze prośby:

(Po każdym wezwaniu odpowiemy: „Amen“.)

L – Aby nauka Ewangelii ogarnęła wszystkie narody!

W – Amen.

L – Aby chrześcijanie prawdziwie oddawali cześć Bogu!

W – Amen.

L – Aby wspólnoty chrześcijan jednoczyły się w modlitwie i w służbie bliźnim!

W – Amen.

L – Aby małżeństwa i rodziny stawały się szkołami dobra i sprawiedliwości!

W – Amen.

L – Aby uciśnieni na duszy i ciele doznawali pomocy!

W – Amen.

L – Aby całe nasze życie stało się darem miłym Bogu!

W – Amen.

P – Miłosierny Panie, wysłuchaj naszego błagania i pośpiesz nam na pomoc, który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

W – Amen.

2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

ok. 1740 W Szkocji spotykamy się z ruchami charyzmatycznymi, mającymi powiązania z Kościołami Ameryki Północnej, których przesłanie odnowy zawiera modlitwy za inne Kościoły i z innymi Kościołami.

1820 Ks. James Haldane Stewart publikuje *Wskazówki dla ogólnego zjednoczenia chrześcijan w modlitwie o wylanie Ducha Świętego*.

1840 Ks. Ignatius Spencer występuje z propozycją Zjednoczenia w Modlitwie dla Jedności.

1867 Pierwsza Konferencja Biskupów Anglikańskich w Lambeth w preambule do *Rezolucji* podkreśla wagę modlitwy o jedność.

1894 Papież Leon XIII zachęca do przeprowadzania Oktawy Modłów o Jedność w kontekście świąt Zesłania Ducha Świętego.

1908 Obchody Oktawy Jedności Kościoła zostały zainicjowane w styczniu przez ks. Paula Wattsona.

1926 Ruch „Wiara i Ustrój” rozpoczyna wydawanie *Propozycji na Oktawę Modłów o Jedność Chrześcijan*.

- 1935 Ks. Paul Couturier z Francji popiera Powszechny Tydzień Modlitwy o Jedność Chrześcijan opierając się na modlitwie o jedność, „jakiej chce Chrystus i przez środki, które On wybiera”.
- 1958 Centrum „Jedność Chrześcijan” (Lyon, Francja) i Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów rozpoczynają wspólne przygotowania materiałów na Tydzień Modlitw.
- 1964 Dekret o ekumenizmie II Soboru Watykańskiego podkreśla fakt, że modlitwa jest duszą ruchu ekumenicznego i w ten sposób zachęca do obchodzenia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 1966 Komisja „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan (obecnie Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan) rozpoczynają wspólne oficjalne przygotowania tekstu na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan (wykorzystanego po raz pierwszy w 1968 r.)
- 1975 Projekt początkowy tekstów Tygodnia Modlitw został przygotowany przez wspólnotę lokalną, następnie przepracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” oraz Papieską Radę ds. Popierania Jedności Chrześcijan. Staje się to praktyką lat następnych.
- 1998 Po raz pierwszy w Polsce Rada ds. Ekumenizmu Konferencji Episkopatu Polski i Polska Rada Ekumeniczna wydają wspólnie zeszyt na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan.
- 2004 Komisja „Wiara i Ustrój” i Papieska Rada ds. Popierania Jedności Chrześcijan decydują, że broszury z tekstami na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan będą wspólnie publikowane i prezentowane w tym samym formacie.
- 2008 Obchody stulecia Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan.

3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan

Opracowane we współpracy Komisji „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów i papieskiej Dykasterii (niegdyś Sekretariatu, potem Rady) ds. Popierania Jedności Chrześcijan od 1968 r.:

- 1968   *Ku chwale Jego majestatu* (Ef 1,14).
1969   *Powołani do wolności* (Ga 5,13).
Spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy.
1970   *Jesteśmy współpracownikami Boga* (1 Kor 3,9).
Spotkanie przygotowawcze w klasztorze Niederaltaich, RFN.
1971   *... i komunია Ducha Świętego* (2 Kor 13,13).
Spotkanie przygotowawcze w Bari, Włochy.
1972   *Przykazanie nowe daję wam* (J 13,34).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
1973   *Panie, naucz nas modlić się* (Łk 11,1).
Spotkanie przygotowawcze w opactwie Montserrat, Hiszpania.
1974   *Niechaj wszelki język wyznaje, że Jezus Chrystus jest Panem* (Flp 2,11).
Spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.

W kwietniu 1974 r. do Kościołów został wysłany list w sprawie utworzenia grup lokalnych, które mogą uczestniczyć w przygotowywaniu tekstów na Tydzień Modlitw. Grupa australijska była pierwszą, która się zaangażowała, przygotowując początkowy projekt broszury na Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan w 1975 r.

- 1975   *To jest wola Ojca, aby wszystko na nowo zjednoczyć w Chrystusie jako Głowie* (Ef 1,10).

- Projekt tekstu opracowany przez grupę australijską – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1976 *Jesteśmy powołani do stawania się podobnymi Jemu* (1 J 3,2).
Projekt tekstu opracowany przez Konferencję Kościołów na Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Rzymie, Włochy
- 1977 *Nadzieja zawieść nie może* (Rz 5,1-5).
Projekt tekstu opracowany w Libanie, podczas wojny domowej – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1978 *Nie jesteście już obcymi* (Ef 2,13-22).
Projekt tekstu opracowany przez ekumeniczną grupę Manchester, Anglia.
- 1979 *Służcie sobie wzajemnie ku chwale Bożej* (1 P 4,7-11).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1980 *Przyjdź Królestwo Twoje* (Mt 6,10).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Berlina, NRD – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1981 *Różne są dary łaski, lecz ten sam Duch* (1 Kor 12,3b-13).
Projekt tekstu opracowany przez Ojców z Graymoor, USA – spotkanie przygotowawcze w Genewie, Szwajcaria.
- 1982 *Niech wszyscy znajdą swój dom w Tobie, o Panie* (Ps 84).
Projekt tekstu opracowany w Kenii – spotkanie przygotowawcze w Mediolanie, Włochy.
- 1983 *Jezus Chrystus, Życiem świata* (1 J 1,1-4).
Projekt tekstu opracowany przez grupę ekumeniczną z Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Céligny (Bossey), Szwajcaria.

- 1984 *Powołani do jedności przez Krzyż naszego Pana* (1 Kor 2,2; Kol 1,20).
Spotkanie przygotowawcze w Wenecji, Włochy.
- 1985 *Ze śmierci do życia z Chrystusem* (Ef 2,4.7).
Projekt tekstu opracowany na Jamajce – spotkanie przygotowawcze w Grandchamp, Szwajcaria.
- 1986 *Będziecie moimi świadkami* (Dz 1,6.8).
Teksty zaproponowane w Jugosławii (Słowenii) – spotkanie przygotowawcze w Jugosławii.
- 1987 *Zjednoczeni w Chrystusie jesteśmy nowym stworzeniem* (2 Kor 5,17).
Projekt tekstu opracowany w Anglii – spotkanie przygotowawcze w Taizé, Francja.
- 1988 *Miłość Boga usuwa lęk* (1 J 4,18).
Projekt tekstu opracowany we Włoszech – spotkanie przygotowawcze w Pinerolo, Włochy.
- 1989 *Budować wspólnotę: jedno Ciało w Chrystusie* (Rz 12,5-6a).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Whaley Bridge, Anglia.
- 1990 *Aby wszyscy byli jedno (...) aby świat uwierzył* (J 17).
Projekt tekstu opracowany w Hiszpanii – spotkanie przygotowawcze w Madrycie, Hiszpania.
- 1991 *Chwalcie Boga wszystkie narody* (Ps 117; Rz 15,5-13).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Rotenburgu nad Fuldą, Niemcy.
- 1992 *Ja jestem z wami (...) idźcie więc* (Mt 28,16-20).
Projekt tekstu opracowany w Belgii – spotkanie przygotowawcze w Bruges, Belgia.

- 1993 *Zanieść owoce Ducha Świętego dla jedności chrześcijan* (Ga 5,22-23).
Projekt tekstu opracowany w Zairze – spotkanie przygotowawcze pod Zurychem, Szwajcaria.
- 1994 *Dom Boga: wezwani, aby być jednego serca i jednego ducha* (Dz 4,23-35).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Dublinie, Irlandia.
- 1995 *Koinonia: komunია w Bogu i między sobą* (J 15,1-17).
Projekt tekstu opracowany przez Komisję „Wiara i Ustrój” – spotkanie przygotowawcze w Bristolu, Anglia.
- 1996 *Słuchajcie, stoję u drzwi i kołaczę* (Ap 3,14-22).
Projekt tekstu opracowany w Portugalii – spotkanie przygotowawcze w Lizbonie, Portugalia.
- 1997 *W imię Chrystusa (...) pojednajcie się z Bogiem* (2 Kor 5,20).
Projekt tekstu opracowany w Skandynawii – spotkanie przygotowawcze w Sztokholmie, Szwecja.
- 1998 *Duch Święty wspiera nas w słabości naszej* (Rz 8,14-27).
Projekt tekstu opracowany we Francji – spotkanie przygotowawcze w Paryżu, Francja.
- 1999 *Bóg zamieszka wraz z nimi i będą oni Jego ludem, a On będzie Bogiem z nimi* (Ap 21,3).
Projekt tekstu opracowany w Malezji – spotkanie przygotowawcze w klasztorze Bose, Włochy.
- 2000 *Niech będzie błogosławiony Bóg, który napełnił nas wszelkim błogosławieństwem w Chrystusie* (Ef 1,3).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Bliskiego Wschodu – spotkanie przygotowawcze w sanktuarium La Verna, Włochy.

- 2001 *Ja jestem Drogą i Prawdą, i Życiem* (J 14,6).
Projekt tekstu opracowany w Rumunii – spotkanie przygotowawcze w Vulcan, Rumunia.
- 2002 *U Ciebie jest źródło życia* (Ps 36,10).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Konferencję Kościołów Europejskich (KEK) – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Ottmaring k. Augsburga, Niemcy.
- 2003 *Ten skarb przechowujemy w glinianych naczyniach* (2 Kor 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Argentynie – spotkanie przygotowawcze w Centrum ekumenicznym Los Rubios w Maladze, Hiszpania.
- 2004 *Mój pokój wam daję* (J 14,27).
Projekt tekstu opracowany w Aleppo, Syria – spotkanie przygotowawcze w Palermo, Włochy.
- 2005 *Chrystus jedynym fundamentem Kościoła* (1 Kor 3,1-23).
Projekt tekstu opracowany na Słowacji – spotkanie przygotowawcze w Piestanach, Słowacja.
- 2006 *Gdzie dwóch albo trzech gromadzi się w Moje imię, tam jestem pośród nich* (Mt 18,20).
Projekt tekstu opracowany w Irlandii – spotkanie przygotowawcze w Prosperous, Co. Kildare, Irlandia.
- 2007 *Nawet głuchym przywraca słuch i niemym mowę* (Mk 7,37).
Projekt tekstu opracowany w Afryce Południowej – spotkanie przygotowawcze w Faverges, Francja.
- 2008 *Nieustannie się módlcie* (1 Tes 5,17).
Projekt tekstu opracowany w USA – spotkanie przygotowawcze w Graymoor, Garrison, USA.

- 2009 *Aby byli jedno w twoim ręku* (Ez 37,19)
Projekt tekstu opracowany w Korei – spotkanie przygotowawcze w Marsylii, Francja.
- 2010 *Wy jesteście tego świadkami* (Łk 24,48)
Projekt tekstu opracowany w Szkocji – spotkanie przygotowawcze w Glasgow, Szkocja.
- 2011 *Trwali oni w nauce Apostołów i we wspólnocie, w łamaniu chleba i w modlitwach* (Dz 2,42).
Projekt tekstu opracowany w Jerozolimie – spotkanie przygotowawcze w Saydnaya, Syria.
- 2012 *Przemienieni przez zwycięstwo Jezusa Chrystusa* (por. 1 Kor 15,51-58).
Projekt tekstu opracowany w Polsce – spotkanie przygotowawcze w Warszawie, Polska.
- 2013 *Czego Bóg od nas oczekuje?* (por. Mi 6,6-8).
Projekt tekstu opracowany w Indiach – spotkanie przygotowawcze w Bangalore, Indie.
- 2014 *Czyż Chrystus jest podzielony?* (1 Kor 1,1-17).
Projekt tekstu opracowany w Kanadzie – spotkanie przygotowawcze w Montrealu, Kanada.
- 2015 *Jezus rzekł do Samarytanki: „Daj mi pić!”* (por. J 4,7).
Projekt tekstu opracowany w Brazylii – spotkanie przygotowawcze w São Paulo, Brazylia.
- 2016 *Wezwani, by ogłaszać wielkie dzieła Pana* (por. 1 P 2,9).
Projekt tekstu opracowany na Łotwie – spotkanie przygotowawcze w Rydze, Łotwa.
- 2017 *Pojednanie – miłość Chrystusa przynagła nas* (por. 2 Kor 5,14-20).
Projekt tekstu opracowany w Niemczech – spotkanie przygotowawcze w Wittenberdze, Niemcy.

- 2018 *Prawica Twoja wstawiła się mocą* (Wj 15,6).
Projekt tekstu opracowany na Karaibach – spotkanie przygotowawcze w Nassau, na Wyspach Bahama.
- 2019 *Dąż do sprawiedliwości* (Pwt 16,20).
Projekt tekstu opracowany w Indonezji – spotkanie przygotowawcze w Dżakarcie, Indonezja.
- 2020 *Życzliwymi bądźmy* (por. Dz 28,2).
Projekt tekstu opracowany na Malcie – spotkanie przygotowawcze w Rabacie, Malta.
- 2021 *Trwajcie w miłości mojej, a przyniesiecie obfity owoc* (por. J 15,5-9).
Projekt tekstu opracowany przez Wspólnotę Monastyczną z Grandchamp w Szwajcarii – spotkanie przygotowawcze w domu Wspólnoty w Areuse, Szwajcaria.
- 2022 *Zobaczyliśmy Jego gwiazdę na Wschodzie i przyszliśmy oddać Mu pokłon* (Mt 2,2).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Bliskiego Wschodu z siedzibą w Bejrucie (Liban) – spotkania przygotowawcze odbywały się zdalnie.
- 2023 *Czyńcie dobro; szukajcie sprawiedliwości* (por. Iz 1,17).
Projekt tekstu opracowany przez Radę Kościołów Minnesoty (USA) – spotkania przygotowawcze w Bossey w Szwajcarii.

SPIS TREŚCI

Część I: Wprowadzenie

1. Słowo polskiego zespołu redakcyjnego	3
2. Tekst biblijny	5
3. Wprowadzenie do tematu roku 2023	5
4. Przygotowanie materiałów na 2023 rok	11
5. Rada Kościołów Minnesoty	14

Część II: Nabożeństwo ekumeniczne

1. Wskazówki dla przygotowujących nabożeństwo	19
2. Porządek nabożeństwa	20

Część III: Rozważania biblijne i modlitwy na poszczególne dni

DZIEŃ PIERWSZY – środa, 18 stycznia 2023	29
<i>Uczcie się postępować dobrze</i>	
DZIEŃ DRUGI – czwartek, 19 stycznia 2023	32
<i>Gdy sprawiedliwości stanie się zadość</i>	
DZIEŃ TRZECI – piątek, 20 stycznia 2023	36
<i>Czyńcie sprawiedliwość, miłujcie życzliwość i bądźcie pokorni wobec Boga</i>	

DZIEŃ CZWARTY	– sobota, 21 stycznia 2023	39
	<i>Oto łzy znękanych</i>	
DZIEŃ PIĄTY	– niedziela, 22 stycznia 2023	42
	<i>Śpiewając pieśń Pana na obcej ziemi</i>	
DZIEŃ SZÓSTY	– poniedziałek, 23 stycznia 2023	45
	<i>To, co uczyniliście jednemu z tych braci Moich najmniejszych, Mnie uczyniliście</i>	
DZIEŃ SIÓDMY	– wtorek, 24 stycznia 2023	48
	<i>„To, co jest teraz, nie musi takim pozostać”</i>	
DZIEŃ ÓSMY	– środa 25 stycznia 2023	51
	<i>Sprawiedliwość, która przywraca wspólnotę</i>	

Część IV: Materiały pomocnicze

1. Modlitwa wiernych	55
2. Niektóre kluczowe daty z historii Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	63
3. Tematy Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan	65